

Energi och klimat, miljö, jakt och fiske

Motioner: Miljö

Centerpartiets partistämma 13–16 november 2025

Centerpartiet

Miljö	3
Natur och miljö,	3
1.31, 1.32, 1.33, 1.34, 1.35, 1.36, 1.37.....	3
Cirkulär ekonomi.....	7
1.38, 1.39, 1.40, 1.41, 1.42, 1.43, 1.44.....	7
Vatten och VA,	13
1.45, 1.46, 1.47, 1.48, 1.49.....	13
Att-satser	17
1.31 Införande av ett nationellt system för biodiversitetskrediter	21
1.32 Skapa en Biokreditmarknad för att finansiera åtgärder för naturrestaurering	23
1.33 Klassa Parkslide som en invasiv art.....	24
1.34 Skärp lagstiftningen mot avfallsbrott och stärk skyddet för miljön.....	25
1.35 Modernisera reglerna för naturreservat.....	27
1.36 Motion om allemansrätten	29
1.37 En teknikneutral energipolitik.....	30
1.38 Se över ersättningsmodellen för Hushållsnära sopsortering.....	31
1.39 För en cirkulär ekonomi	33
1.40 Motion om plaståtervinning och cirkulära materialflöden.....	33
1.41 Motion om en hållbar batterivärdekedja	35
1.42 Motion om ursprungsmärkning för att stoppa ohållbara kinesiska e-handlare	36
1.43 Motion om e-handel från länder utanför EU	37
1.44 Stärk skyddet för den inre marknaden mot olagliga och osäkra produkter från lågprisplattformar	39
1.45 Motion om framtida finansiering av utbyggnad och underhåll av sveriges VA.infratraktur	40
1.46 Motion om utökade möjligheter att finansiera VA infrastrukturen	41
1.47 VA-taxor – nationell översyn och finansieringsåtgärder	42
1.48 Återanvänd brukbart vatten, spara energi i tvättstugor.	44
1.49 Modernisera mätningen av vattenkvalitet vid badplatser	46

Miljö

Värnandet om miljön och skyddet av densamma är en ödesfråga. Den biologiska mångfalden, det vill säga samspelet mellan olika typer av arter och ekosystem, är av fundamental betydelse för människans liv på jorden och våra samhällens välmående.

Utan en cirkulär ekonomi kommer vi inte att kunna reducera vår klimatpåverkan i den utsträckning som krävs för att begränsa den globala uppvärmningen och det ohållbara användandet av naturresurser. De linjära materialflöden vi byggt upp samhället kring måste brytas och ersättas med cirkulära kretslopp, där produkter används betydligt längre och där allt material kan recirkuleras för att bli insatsvaror i nya produktionsled.

Den svenska va-infrastrukturen är föråldrad och behöver klimatanpassas för mer extremt väder i framtiden. Grundvattennivåer har minskat och spår av kemikalier, läkemedel och mikroplaster är mer vanligt förekommande i dricksvattnet än tidigare. Också ur ett beredskaps- och sårbarhetsperspektiv är tillgången på rent dricksvatten en central fråga.

Natur och miljö,

[1.31](#), [1.32](#), [1.33](#), [1.34](#), [1.35](#), [1.36](#), [1.37](#)

[1.31.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet av ett nationellt system för användning av biodiversitetskrediter.

[1.32.1](#) att Centerpartiet ska verka för en biokreditmarknad, där myndigheter bidrar med ett ramverk för certifiering och privata och offentliga aktörer kan bidra med relevanta projekt som syftar till att skydda, skapa eller återskapa värdefulla ekosystem.

[1.33.1](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide, jätteslide och hybridslide klassificeras som invasiva arter på nationell nivå, med tillhörande restriktioner och förbud mot odling och spridning.

[1.33.2](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide tas upp på EU:s förteckning över invasiva främmande arter, så att gemensamma och mer kraftfulla åtgärder kan genomföras inom hela unionen.

[1.34.1](#) att införa krav på generell tillståndsplikt för alla verksamheter som hanterar avfall, för att säkerställa att endast seriösa aktörer tillåts verka på marknaden.

[1.34.2](#) att avskaffa länsstyrelsen som överklagandeinstans för vissa typer av ärenden, såsom vite vid miljöbrott, för att påskynda processer. Begränsa möjligheten till prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen för att minska handläggningstiderna.

[1.35.1](#) att Centerpartiet verkar för att reformera naturreservatsreglerna så att kommuner får större handlingsutrymme att utveckla naturreservat för rekreation och friluftsliv.

[1.35.2](#) att Centerpartiet verkar för en flexibel ordning där en mindre justering av ett befintligt naturreservat kan tillåtas under förutsättning att ett nytt eller utökat reservat med minst motsvarande naturvärden inrättas, så att ingen nettominskning av skyddad natur sker. Processen ska ske under strikt tillsyn av relevant myndighet eller miljödomstol.

[1.36.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att utreda lämplig lagstiftning för Allemansrätten, kanske efter Norsk eller Åländsk modell? (Norge lagstiftade redan 1957, där det bl.a. finns regleringar om

39 vem som får plocka hjortron och undantag för allmänheten att beträda nyplanteringar och ungskog.
40 På Åland är det förbjudet att göra upp eld utan markägares tillstånd och att beträda bryggor, som
41 anse privata).

42 [1.36.2](#) att Centerpartiet arbetar för att befästa och säkerställa äganderätten och tydligt tar ställning
43 för att ingen annan kan bedriva kommersiell verksamhet på annans mark utan överenskommelse
44 med markägaren. Även bär och svampplockning i kommersiellt syfte bör omfattas av detta.

45 [1.37.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska gå från individskydd till artskydd för fåglar för att
46 möjliggöra utbyggnad av fler vindkraftverk. Detta i syfte att rödlistade, och därmed särskilt hotade
47 fåglar, skyddas i linje med vad som avsågs i EU:s fågeldirektiv och livsmiljödirektiv.

48 Partistyrelsens yttrande

49 Motionerna föreslår åtgärder för biologisk mångfald, reformerade naturreservatsregler samt stärkt
50 skydd för miljön genom att minska risken för avfallsbrott.

51 Vi måste värna den biologiska mångfalden samtidigt som vårt samhälle behöver utvecklas bland
52 annat på grund av den gröna omställningen. Centerpartiet har sedan tidigare sett
53 biodiversitetskrediter som en lovande väg framåt och har sedan också haft med den frågan i arbetet
54 med miljömålsberedningen om skogsanvändningen. Det pågår också för närvarande också ett arbete
55 inom EU i dessa frågor. Partistyrelsen anser att det finns mer att göra också inom Sverige och anser
56 att förslaget som förtydligar hur det kan göras genom att myndigheter bidrar med ramverk för
57 certifiering och såväl privata som offentliga aktörer att bidra med relevanta projekt bör bifallas.

58 Invasiva främmande arter är ett växande problem och hot mot den biologiska mångfalden.
59 Centerpartiet arbetar mycket aktivt med frågan och har bland annat i våra budgetmotioner haft
60 högre anslag än regeringen på budgetposter för att hantera problemet. Parkslide finns sedan den 7
61 augusti 2025 med på EU:s lista över invasiva främmande arter vilket Centerpartiet välkomnar.

62 Centerpartiet arbetar för både minskade koldioxidutsläpp och bevarande av biologisk mångfald.
63 Centerpartiet anser sedan tidigare att Sverige ska gå från individskydd till artskydd för fåglar för att
64 bland annat möjliggöra utbyggnad av fler vindkraftverk.

65 Hot mot vår miljö kommer också från kriminell verksamhet som avfallsbrott. Centerpartiet har inom
66 ramen för reformgruppen mot organiserad brottlighet bland annat tagit fram förslag om att vässa
67 och bredda Ekobrottsmyndighetens verksamhet och skapa ett Ekokrim med spetskompetens som
68 slår mot korruption, ekobrott och miljöbrott. Centerpartiet har sedan tidigare konstaterat och i
69 Riksdagen drivit att det är centralt att i högre grad kunna både förebygga och upptäcka
70 miljöbrottslighet och för det krävs bland annat större samverkan mellan myndigheter, en bättre
71 process kring tillståndsgivning samt effektivare tillsyn på fältet och där den stora frågan handlar just
72 om tillsyn. Risken med generell tillståndsplikt är man förvårar för de seriösa aktörerna och att det då
73 mest blir fuskare kvar och av den anledningen anser partistyrelsen att det förslaget bör avslås.
74 Överklagandemöjlighet av ärenden är central för rättssäkerheten som en del i ett självkorrigerande
75 system. Med det sagt är det viktigt att korta handläggningstiderna men för det behövs då andra
76 åtgärder. Enligt 49 kap. 14 § rättegångsbalken (som reglerar prövningstillstånd i mark- och
77 miljööverdomstolen) är möjligheterna till prövningstillstånd begränsade i överrätt. Skäl som kan
78 innebära att domstolen medger prövningstillstånd är: om det finns skäl att tro att underinstansen
79 dömt fel i sak, om det saknas vägledande praxis i frågan (prejudikatintresse), om det finns synnerliga
80 skäl att pröva saken, t.ex. vid grova handläggningsfel i underinstansen, eller om det är av vikt för
81 rättstillämpningen att saken prövas. Prövningstillstånd beviljas inte bara för att den överklagande är
82 missnöjd – det måste finnas något av ovanstående skäl. Överprövningsinstitutet är därmed i sig

83 mycket begränsat i överrätt och Partistyrelsen ser ingen anledning till ytterligare restriktivitet och
84 anser därmed att förslagen bör avslås.

85 Våra naturreservat är viktiga ur både miljö- och hälsoperspektiv. Centerpartiet ser skötsel av
86 värdefull natur som mycket viktig och prioriterar vård av befintliga reservat före skapandet av nya.
87 Centerpartiet anser att ett smart och effektivt verktyg är ekologisk kompensation som ser till att
88 biologisk mångfald bevaras och gärna ökar när ny mark tas i anspråk för att låta våra städer växa.
89 Utifrån det är det också rimligt att gränser för naturreservat ska kunna justeras om det inte innebär
90 allvarliga förluster som är svåra att kompensera för. Länsstyrelsen bör också kunna göra förändringar
91 i dialog med berörd kommun.

92 Centerpartiet värnar allemansrätten och den möjlighet den ger människor att uppleva naturen och
93 vill inte göra några inskränkningar av den. Allmänhetsrätten medför både rättigheter och
94 skyldigheter vilket måste kommuniceras tydligt av myndigheter. Partistyrelsen anser att det behövs
95 skärpta krav på de företag och organisationer som bedriver kommersiell verksamhet som drar nytta
96 av allemansrätten att exempelvis garantera att verksamheten inte lämnar kvar något skräp och
97 lägger därmed en egen att-sats. Partistyrelsen värnar allemansrätten och offentlighetsprincipen och
98 ställer sig därmed inte bakom de förslag i motionerna som rör de delarna och anser att dessa bör
99 avslås.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för skärpta krav på företag och organisationer som bedriver kommersiell verksamhet som drar nytta av allemansrätten att uppfylla de skyldigheter som följer av den.

100

Förslag till beslut: Bifall

[1.32.1](#) att Centerpartiet ska verka för en biokreditmarknad, där myndigheter bidrar med ett ramverk för certifiering och privata och offentliga aktörer kan bidra med relevanta projekt som syftar till att skydda, skapa eller återskapa värdefulla ekosystem.

101

Förslag till beslut: Besvarad

[1.31.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet av ett nationellt system för användning av biodiversitetskrediter.

[1.33.1](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide, jätteslide och hybridslide klassificeras som invasiva arter på nationell nivå, med tillhörande restriktioner och förbud mot odling och spridning.

[1.33.2](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide tas upp på EU:s förteckning över invasiva främmande arter, så att gemensamma och mer kraftfulla åtgärder kan genomföras inom hela unionen.

[1.35.1](#) att Centerpartiet verkar för att reformera naturreservatsreglerna så att kommuner får större handlingsutrymme att utveckla naturreservat för rekreation och friluftsliv.

[1.35.2](#) att Centerpartiet verkar för en flexibel ordning där en mindre justering av ett befintligt naturreservat kan tillåtas under förutsättning att ett nytt eller utökat reservat med minst motsvarande naturvärden inrättas, så att ingen nettominskning av skyddad natur sker. Processen ska ske under strikt tillsyn av relevant myndighet eller miljödomstol.

[1.37.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska gå från individskydd till artskydd för fåglar för att möjliggöra utbyggnad av fler vindkraftverk. Detta i syfte att rödlistade, och därmed särskilt hotade fåglar, skyddas i linje med vad som avsågs i EU:s fågeldirektiv och livsmiljödirektiv.

102

Förslag till beslut: Avslag

[1.34.1](#) att införa krav på generell tillståndsplikt för alla verksamheter som hanterar avfall, för att säkerställa att endast seriösa aktörer tillåts verka på marknaden.

[1.34.2](#) att avskaffa länsstyrelsen som överklagandeinstans för vissa typer av ärenden, såsom vite vid miljöbrott, för att påskynda processer. Begränsa möjligheten till prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen för att minska handläggningstiderna.

[1.36.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att utreda lämplig lagstiftning för Allemansrätten, kanske efter Norsk eller Åländsk modell? (Norge lagstiftade redan 1957, där det bl.a. finns regleringar om vem som får plocka hjortron och undantag för allmänheten att beträda nyplanteringar och ungskog. På Åland är det förbjudet att göra upp eld utan markägares tillstånd och att beträda bryggor, som anse privata).

[1.36.2](#) att Centerpartiet arbetar för att befästa och säkerställa äganderätten och tydligt tar ställning för att ingen annan kan bedriva kommersiell verksamhet på annans mark utan överenskommelse med markägaren. Även bär och svampplockning i kommersiellt syfte bör omfattas av detta.

103

104

Cirkulär ekonomi

[1.38](#), [1.39](#), [1.40](#), [1.41](#), [1.42](#), [1.43](#), [1.44](#)

[1.38.1](#) att avståndsbegränsningen för vad som räknas som hushållsnära slopas helt eller utökas kraftigt, eller

[1.38.2](#) att ett undantag läggs till i lagstiftningen för glesbefolkade områden som skärgården där insamlat avfall måste transporteras med båt från avfallsproducerande fastighet eller anlagd uppsamlingsplats.

[1.38.3](#) att säkerställa att kommunernas ersättning från Naturvårdsverket motsvarar den kostnad som kommunernas geografiska förutsättningar ger för att samla in sorterat avfall.

[1.39.1](#) att Centerpartiet ställer sig positiva till att Sverige utökar pantsystemet till att även inkludera konservburkar av aluminium.

[1.39.2](#) att Centerpartiet verkar för ett system där lantbrukare som minskar näringsläckage på sin mark ska få ersättning motsvarande samtliga extra kostnader.

[1.40.1](#) att Centerpartiet arbetar för ökad kompetensutveckling inom plaståtervinning och cirkulär ekonomi, både internt i partiet och genom utbildnings- och forskningssatsningar

[1.40.2](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att skapa bättre förutsättningar för företag och andra intressenter som utvecklar och investerar i ny teknik för högvärdig plaståtervinning.

[1.41.1](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen ställer sig bakom behovet av en hållbar och ansvarsfull batterivärdekedja och uppdrar åt regeringen att vidta åtgärder för att stärka hållbarhet och transparens i hela produktions- och återvinningsprocessen.

[1.42.1](#) att en myndighet (idag är det 4 olika) får övergripande mandat att förbjuda produkter som inte tydligt visar ursprung med minst 5-10 mm text (beroende på storlek av produkt). Inga förkortningar eller förvillande märkning (jämför CE=China Export!).

[1.42.2](#) att e-handlare som Shein och Temu som ofta struntar i att ursprungsmärka sina varor, tvingas visa var de är tillverkade. Det skulle underlätta väsentligt för de konsumenter som vill köpa närproducerat och närodlat.

[1.43.1](#) att Centerpartiet verkar för att kravet på EU-representant ska gälla fler produkter som importeras från länder utanför EU.

[1.43.2](#) att Centerpartiet verkar för att reglerna kring privatimport ses över i syfte att skydda svenska konsumenter.

[1.43.3](#) att Centerpartiet verkar för att s.k. "Dropshipping" från länder utanför EU förbjuds.

[1.44.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige aktivt driver frågan om ett EU-förbud mot plattformar som upprepade gånger bryter mot unionsrättsliga produktsäkerhetskrav och immaterialrätt, samt att nationella resurser för tull- och konsumentkontroller stärks för att skydda svenska hushåll och företag.

Partistyrelsens yttrande

Motionärerna har bland annat förslag om förutsättningar för avfallsinsamling från hushåll i hela landet, hållbar materialåtervinning, utökning av pantsystem samt om sätt att skydda miljön och konsumenters säkerhet och hälsa vid handel med länder utanför EU.

Centerpartiets cirkulära vision är ett samhälle där vi håller oss inom planetens gränser och slutar konsumera linjärt. Avfall betraktas som en resurs och vi tar vara på människans uppfinningsrikedom och innovationskraft för att öka resurseffektiviteten och fasa ut fossilberoendet en gång för alla. Det finns ingen vision i Sverige och det saknas ledarskap och därför behövs en nationell strategi.

För att klara att hantera både klimatet och den biologiska mångfalden så behöver vi ställa om till en cirkulär ekonomi. En av grundförutsättningarna för det är att det är smidigt för enskilda personer genom fastighetsnära insamling, vilket föreslås definieras till 400 meter i en promemoria som är på remiss och där förslagen är tänkta att träda i kraft den 1 januari 2026. Kommuner kommer att få högre ersättning från producentansvarsorganisationen för fastighetsnära insamling och det är Naturvårdsverket som beslutar om föreskrifter och ersättningsnivå. Kommuner kan ha andra förhållanden än avstånd som gör att fastighetsnära insamling är svårare att åstadkomma som bland annat mycket täta gamla stadskärnor som exempelvis finns i Visby. Det är istället viktigt att alla kommuner får förutsättningar att hantera den fastighetsnära insamlingen som ska bekostas av producentorganisationerna. Partistyrelsen anser därför att motionen bör avslås.

För Centerpartiet är näringslivet den riktiga motorn i den cirkulära omställningen och politiken måste säkerställa att företagen har bästa möjliga förutsättningar att växla upp sitt arbete ytterligare. Åtgärder och incitament för cirkularitet måste ta sikte på hela produktlivscykeln, från insatsvarorna i det allra första produktionssteget till det att produkten slutligen återvinns och allt material blir insatsvara i ett nytt produktionsled. För det krävs att näringslivet och forskningen är med från början till slut. Centerpartiet vill att producentansvaret ska utökas till en mängd områden, till exempel för mobiltelefoner, småelektronik och textilier. Ytterst vore det önskvärt om ett EU gemensamt producentansvarssystem togs fram men Sverige bör gå före med ett eget som också kan fungera som en modell för övriga EU. Inom EU görs också mycket för att göra produkter återbrukbara, som genom ekodesigndirektivet som handlar om att producenten ska ta hänsyn till produktens totala miljöpåverkan redan i designstadiet. Det kommer att ställas successivt högre krav på bland annat insatsvarornas hållbarhet och återvinningsgrad. Centerpartiet vill också utöka producentansvaret för nedskräpning. Däremot finns nackdelar med pantsystem för de är dels kostsamma att bygga upp, dels gör de att incitamenten för produktutveckling av förpackningarna i det närmaste upphör. Partistyrelsen anser utifrån det därmed att motionärens förslag om att utöka pantsystemet bör avslås.

Vi vill se att återvinningsmålen på EU-nivå höjs, inte minst för plaster, textilier och elektronik, även om detta bör kompletteras med nationella insamlingsmål som ligger över unionens genomsnitt. Plaster och engångsplaster i synnerhet är en materialström där vi menar att EU kan göra mer genom att höja ambitionsnivån för vilka engångsplaster som ska förbjudas helt samt att skärpa regelverken för att förhindra spridningen av mikroplaster. Det behövs också en gemensam standard för återvinning inom hela EU. Detta saknas idag och gör att många plaster inte kan återvinnas alls. Med en gemensam standard så får producenterna en plastråvara som de kan lita på håller måttet för återanvändning och är fri från giftiga kemikalier, vilket i förlängningen minskar beroende av fossila råvaror. Även om plast är en materialström med särskilt stor miljöpåverkan så vill vi att EU gemensamma kvalitetsstandarder med tiden utvecklas för alla slags material för att underlätta handel med återvinningsbara material. Inte minst gäller detta råvaror som exempelvis fosfor, kväve

185 och kalium, tre grundämnen som fortfarande bryts jungfruligt med klimatbelastande och
 186 miljöskaadliga metoder och importeras till EU. Detta samtidigt som Sverige och EU kan öka sin egen
 187 självförsörjning av dessa material genom återvinning ur sekundära källor.

188 Sverige är ett land med avsevärda tillgångar på förnybara naturresurser i form av skogarna, en stor
 189 areal jordbruksmark samt långa kuststräckor. Med detta kan vi bygga och fortsätta utveckla en
 190 ekonomi med bas i det förnybara och minska vårt beroende av jungfruliga, fossila och importerade
 191 råvaror. Vi har också den tekniska spetskunskapen och en gedigen infrastruktur som tillsammans
 192 skapar goda förutsättningar för att öka andelen biobaserade insatsvaror och produkter och på så vis
 193 ersätta en hel del fossila alternativ. Det finns också idag ersättning till lantbrukare som minskar
 194 näringsläckage på sin mark.

195 Centerpartiet arbetar mycket aktivt för att driva på omställningen mot en cirkulär ekonomi. I vår
 196 budgetmotion har vi haft högre och bredare anslag för innovation och investeringsstöd inom detta
 197 område. Många kommuner har haft svårigheter vid insamling av textilier där textilier bland annat
 198 har skickats utomlands för förbränning istället för att tas om hand och återvinnas i Sverige. Under
 199 våren har vi därför lagt förslag om ett textilkliv för såväl innovation som uppskalning av
 200 textilåtervinning vilket behövs för att förbättra möjligheterna att ta hand om de insamlade
 201 textilierna. Nu har regeringen tvingats ta ett steg tillbaka och från den 1 oktober 2025 ska det åter
 202 vara tillåtet att slänga trasiga textilier i de vanliga hushållssoporna.

203 Det finns utmaningar kring regelverken för e-handel där det råder ett regelverk för företag som
 204 importerar varor från tredje land till EU gällande exempelvis kemikaliereregler medan att dessa
 205 regelverk inte blir applicerbara om det gäller privatimport. EU-kommissionen ser därför över att ta
 206 bort tullfriheten för varor upp till 150 Euro vilket eventuellt gör att konsumenter hellre handlar från
 207 handlare inom EU. Vi måste ställa hårdare krav på e-handelsplattformarna. I dagsläget är det
 208 omöjligt att veta om de produkter man som konsument köper följer EU:s alla kemikaliereregler. I dag
 209 är anses konsumenten vara importör vid direktimport. EU:s tullreform ändrar på detta, och istället
 210 blir e-handelsplattformen ansvarig importör. Om produkter bryter mot EU:s säkerhetsregler är det
 211 därmed e-handelsplattformen som är ansvarig, inte vi som konsument.

212 I dag finns det inga kraftfulla sätt att sanktionera företag som vid upprepade gånger säljer olagliga
 213 varor via e-handelsplattformar. Centerpartiet vill att företag som sålt varor med för höga halter av
 214 kemikalier som bryter mot EU:s regler ska under ett tag ska förbjudas att sälja sina varor i Europa
 215 och svartlistas på en EU-gemensam lista, och att e-handelsplattformar tydligt ska visa att dessa
 216 företag vid upprepade tidigare gånger funnits bryta mot EU:s säkerhetskrav. Vi vill dessutom säkra
 217 att inga produkter som inte klarar gränsvärden för skadliga ämnen letar sig in på den inre
 218 marknaden. Om ett företag upprepade gånger bryter mot produktsäkerhetskrav vill vi ställa högre
 219 beviskrav på att deras produkterna är säkra, ett system som inspireras av IUU-Regulation. Detta är
 220 då bredare verktyg en exempelvis modellen med krav på EU-representant vid import från länder
 221 utanför EU.

222 Centerpartiet vill också att EU:s kemikaliemyndighet och den snart nyupprättade tullmyndigheten
 223 har ett nära samarbete och informationsdelning, för att bättre kunna stoppa de olagliga och giftiga
 224 produkter som ofta direktimporteras via e-handelsplattformar.

225 Idag finns ingen EU-gemensam lagstiftning kring ursprungsmärkning, utan det är upp till varje
 226 medlemsland att ta fram en sådan. I Sverige har vi krav på ursprungsmärkning av textilier men då
 227 tillsynen kring detta är uppdelad och knapp är lagen i detta fall verkningslös. Ursprungsmärkning kan

228 fylla vissa syften för kunder som vill handla närproducerat men ju effektivare former som kommer
229 inom återvinning så kommer också andra verktyg för kunder att göra informerade val.

230 Dropshipping innebär i grunden att företagare inte behöver ha lager i Sverige eller EU utan att man
231 kan vara en e-handlare i Sverige fast med lager och produktion utanför EU. Problematiken är dock
232 att dessa e-handlare kan komma runt EU-lagstiftningen och vissa oseriösa aktörer säljer kopior av
233 produkter, det gäller därför att komma åt oseriösa aktörer. Partistyrelsen anser därför inte att
234 dropshipping ska förbjudas och därmed bör att-sats Stockholms län 101.3 avslås.

235 Allt eftersom e-handeln har utvecklats har det blivit svårare för konsumenten att överblicka sådant
236 som tillverkningsförhållanden, en produkts totala miljöpåverkan eller innehåll av skadliga ämnen.
237 Samtidigt uttrycker många konsumenter ett starkt engagemang och vill göra medvetna val, därför
238 vill Centerpartiet införa en klimatmärkning som ska gälla för alla produkter som säljs i Sverige men
239 med möjlighet att det även ska bli möjligt inom hela EU.

240 Det är viktigt att svenska företag har goda möjligheter att ligga i framkant i omställningen mot en
241 mer cirkulär ekonomi. De kommande digitala produktpassen som ska ge hållbarhetsinformation
242 till bland annat konsumenter kommer att börja gälla successivt från mitten av 2027. Det kommer att
243 ställa krav på producenter att kunna redovisa bredare hållbarhetsdata som exempelvis reparerbarhet
244 och förekomst av farliga ämnen som då kommer att variera mellan olika produktkategorier.
245 Förberedelsearbetet kan ta tid och behöva påbörjas även om kraven kan komma att se olika ut för
246 skilda produktslag. Det kan vara ett komplicerat arbete men kan också ligga till grund bättre
247 konkurrenskraft. Därför anser partistyrelsen att näringslivets omställning inför de kommande kraven
248 på digitala produktpass bör främjas.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet verkar för att Sverige ska ha en nationell strategi för cirkulär ekonomi.
2. att verka för att främja näringslivets omställning inför de kommande kraven på digitala produktpass.

249

Förslag till beslut: Besvarad

[1.39.2](#) att Centerpartiet verkar för ett system där lantbrukare som minskar näringsläckage på sin mark ska få ersättning motsvarande samtliga extra kostnader.

[1.40.1](#) att Centerpartiet arbetar för ökad kompetensutveckling inom plaståtervinning och cirkulär ekonomi, både internt i partiet och genom utbildnings- och forskningssatsningar

[1.40.2](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att skapa bättre förutsättningar för företag och andra intressenter som utvecklar och investerar i ny teknik för högvärdig plaståtervinning.

[1.41.1](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen ställer sig bakom behovet av en hållbar och ansvarsfull batterivärdekedja och uppdrar åt regeringen att vidta åtgärder för att stärka hållbarhet och transparens i hela produktions- och återvinningsprocessen.

[1.42.1](#) att en myndighet (idag är det 4 olika) får övergripande mandat att förbjuda produkter som inte tydligt visar ursprung med minst 5-10 mm text (beroende på storlek av produkt). Inga förkortningar eller förvillande märkning (jämför CE=China Export!).

[1.42.2](#) att e-handlare som Shein och Temu som ofta struntar i att ursprungsmärka sina varor, tvingas visa var de är tillverkade. Det skulle underlätta väsentligt för de konsumenter som vill köpa närproducerat och närodlat.

[1.43.1](#) att Centerpartiet verkar för att kravet på EU-representant ska gälla fler produkter som importeras från länder utanför EU.

[1.43.2](#) att Centerpartiet verkar för att reglerna kring privatimport ses över i syfte att skydda svenska konsumenter.

[1.44.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige aktivt driver frågan om ett EU-förbud mot plattformar som upprepade gånger bryter mot unionsrättsliga produktsäkerhetskrav och immaterialrätt, samt att nationella resurser för tull- och konsumentkontroller stärks för att skydda svenska hushåll och företag.

Förslag till beslut: Avslag

[1.38.1](#) att avståndsbegränsningen för vad som räknas som hushållsnära slopas helt eller utökas kraftigt, eller

[1.38.2](#) att ett undantag läggs till i lagstiftningen för glesbefolkade områden som skärgården där insamlat avfall måste transporteras med båt från avfallsproducerande fastighet eller anlagd uppsamlingsplats.

[1.38.3](#) att säkerställa att kommunernas ersättning från Naturvårdsverket motsvarar den kostnad som kommunernas geografiska förutsättningar ger för att samla in sorterat avfall.

[1.39.1](#) att Centerpartiet ställer sig positiva till att Sverige utökar pantsystemet till att även inkludera konservburkar av aluminium.

[1.43.3](#) att Centerpartiet verkar för att s.k. "Dropshipping" från länder utanför EU förbjuds.

251

252

253 Vatten och VA,

254 [1.45](#), [1.46](#), [1.47](#), [1.48](#), [1.49](#)

255 [1.45.1](#) att staten behöver finansiera underhåll och utbyggnad av VA anläggningar i hela Sverige.

256 Detta är en viktig och angelägen miljöinsats.

257 [1.45.2](#) att staten samarbetar med kommunerna, då dessa har ansvaret för genomförandet.

258 [1.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra regleringen för VA avgiften för att säkerställa en
259 långsiktig finansiering för VA utifrån principen att avgiften inte får innebära för stora lokala skillnader
260 på grund av geografi eller demografi.

261 [1.46.2](#) att Centerpartiet verkar för att fondering av medel måste tillåtas för både ny- och
262 reinvesteringar.

263 [1.46.3](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen tar fram en nationell VA-infrastrukturplan med
264 bäring på säkerhet och klimatanpassning.

265 [1.46.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra extern finansiering av VA-infrastruktur.

266 [1.47.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa en nationell översyn av VA-taxorna, i syfte att skapa en
267 mer enhetligt och rättvis modell över hela landet som samtidigt beaktar behoven av
268 klimatanpassning.

269 [1.47.2](#) att Centerpartiet verkar för att principen om "förorenaren ska betala" genomförs mer
270 konsekvent, så att exempelvis läkemedelsindustrin och försvarsmakten tar ökat ansvar för rening
271 och sanering.

272 [1.47.3](#) att Centerpartiet verkar för att balanskravet i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ändras
273 från tre år till minst tio år, för att VA-organisationerna ska kunna planera och finansiera långsiktiga
274 investeringar.

275 [1.47.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra fondering av medel både för ny- och
276 reinvesteringar i VA-infrastrukturen, så att utbytes- och klimatanpassningsarbetet kan bedrivas utan
277 alltför kraftiga taxehöjningar.

278 [1.48.1](#) att Centerpartiet i miljöhanseende och hållbarhet verkar för att föra fram obligatoriska
279 lösningar som innebär att brukbart vatten vid tvätt kan återföras, spara energi och också samla
280 utsläpp av mikroplast i tvättstugor.

281 [1.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att regelverket för mätning av vattenkvalitet vis badplatser
282 moderniseras, så att automatisk avläsning kan användas.

283 Partistyrelsens yttrande

284 Motionärerna lyfter flera förslag om finansieringslösningar för Sverige VA-infrastruktur, sätt att
285 återbruka vatten och minska utsläpp av mikroplast samt modernisering av metoder att mäta
286 vattenkvalitet.

287 Centerpartiet har under en längre tid arbetat mycket aktivt med frågor om vatten och VA-
288 infrastruktur och i Riksdagen lagt förslag om en mycket lång rad åtgärder för att åtgärda de problem
289 som finns och ta itu med den stora frågan om underhåll av VA-infrastruktur. Denna grundläggande
290 infrastruktur är av stor vikt för vår beredskap och behöver säkras.

291 Det är Centerpartiets mening att det behövs en bredd av åtgärder för att hantera de stora
292 investeringsbehoven i va-infrastrukturen. Dagens va-taxor täcker inte framtidens behov och det är
293 inte rimligt att statliga investeringsstöd ska utgöra hela det tillskott som behövs för att fylla
294 investeringsgapet. Vi vill se en rad sammanhängande åtgärder som tillsammans har stor potential att
295 lösa finansieringsbehoven som listas här.

296 Centerpartiet vill

- 297 • Att det utvecklas en nationell vattenresursstrategi i syfte att stärka beredskapen vid framtida
298 vattenbrist
- 299 • Ändra vattentjänstlagen så att kommuner ska kunna ta ut en högre va-taxa än vad
300 självkostnadsprincipen tillåter
- 301 • Utredda möjligheten att ta ut en additionell avgift på offentligt vatten i syfte att finansiera en
302 modernisering av va-infrastrukturen samt klimatanpassningsåtgärder
- 303 • Utredda möjligheten för kommuner att fondera medel för att även möjliggöra reinvesteringar
304 i den befintliga va-infrastrukturen
- 305 • Se över reglerna om balanskrav i vattentjänstlagen
- 306 • Utredda möjligheten att införa ett begränsat statligt investeringsstöd riktat till de kommuner
307 som har högst omkostnader per capita sett till va-infrastrukturen

308 Det kan givetvis också finnas andra modeller som exempelvis ett ränteskatteavdrag för kommunala
309 bolag. För Centerpartiet är det viktigt att den svenska vattenlagstiftningen ses över med ett holistiskt
310 synsätt där såväl miljö- och klimatnytta som nationell krisberedskap inkluderas. Det förutsätter
311 också samarbete mellan staten, kommunerna och övriga aktörer.

312 Det finns problem med föroreningar i vatten av bland annat läkemedelsrester. För oss är det en
313 bärande princip att den som står för en miljöpåverkan också ska betala dess kostnader. Att
314 kommunerna och va-organisationerna ska bära ansvaret för att investera i sådan teknik innebär en
315 ytterligare kostnad till en redan ansträngd infrastruktur. Istället bör ett utvidgat ekonomiskt
316 producentansvar på läkemedel utredas och införas.

317 PFAS är ett annat problem. Centerpartiet anser att regeringen genom regleringsbrev och budget
318 behöver ge Försvarsmakten och brandkåren de verktyg som behövs för att fasa ut användningen av
319 PFAS i deras respektive verksamheter. Slutligen behöver regeringen också vidta åtgärder snarast för
320 att se över hur de mest kontaminerade vattentäkterna kan saneras för att bli av med sitt förhöjda
321 PFAS-innehåll. Det drabbar alla genom de livsmedel vi får i oss. Det är helt oacceptabelt att det
322 tillåts spridas så länge att vattentäkter runt om i landet måste tas ur bruk, vilket får oerhörda
323 konsekvenser för det svenska lantbruket och vår dricksvattenproduktion.

324 Centerpartiet vill också se vattenbesparande åtgärder bland annat genom att det sätts högre
325 standarder på utformningen av produkter redan i tillverkningsfasen, genom skarpare ekodesignkrav.
326 Genom nationella riktlinjer och i förlängningen EU:s ekodesigndirektiv vill vi se krav på att bland
327 annat toaletter, duschar och blandare ska vara vattensnåla. Toaletter som är snålspolande eller
328 använder gråvatten (det vill säga från bad, disk och tvätt) är redan vanligt förekommande och
329 studier gör gällande att vattenförbrukningen i ett hushåll kan minska med upp till 50 procent med
330 rätt typ av åtgärder. En bonus i sammanhanget är att en stor del av besparingen sker på varmvatten.
331 Det finns alltså dubbla anledningar till att fasa ut de sämsta produkterna. Det finns fler saker som
332 kan åtgärdas i bostadshus som exempelvis tvättstugor som även kan förbättras med åtgärder som
333 kan rena vattnet från mikroplaster, vilket visar hur mycket mer det finns att arbeta med inom detta
334 område.

335 Centerpartiet ser också möjligheter att hitta fler digitala lösningar i arbetet med vattenfrågorna. En
336 övergång till mer digitaliserade va system har potential att främja vattenbesparande åtgärder i vilka
337 utbudet av vatten matchas med behoven, särskilt under vissa timmar på dygnet då
338 vattenförbrukningen är extra hög. Partistyrelsen ser det också som angeläget att använda
339 automatisk eller digital mätutrustning för att övervaka vattenkvalitet. Partistyrelsen anser därmed
340 att förslaget om att modernisera regelverket för mätning av vattenkvalitet vid badplatser så att
341 automatiska avläsning kan användas bör bifallas.

342 Under senaste tiden har vi sett många exempel på hur bristande vattenhantering exempelvis har
343 förvärrat översvämningar och hur orenat vatten vid skyfall släppts ut i sjöar där det också finns
344 badplatser. Centerpartiet har många viktiga förslag som att införa en nationell vattenresursstrategi
345 och skapa en vattenpakt i EU för att på en övergripande nivå tackla frågan. Det finns dock också
346 många saker som behöver tas itu med snarast med vattenfrågan i Sverige. Ansvaret för frågan är
347 splittrat över bland annat flera myndigheter och det skulle behövas ett mer samlat ansvar vilket
348 också dricksvattenutredningen samt klimat- och sårbarhetsutredningen lyft fram. Vattenfrågan och
349 då inte minst de föråldrade avloppssystemen är som en tickande bomb och med större risk för
350 översvämningar och torka blir läget allt mer akut när klimatkrisen förvärras. Det är också en viktig
351 beredskapsfråga. För frågor av så genomgripande betydelse behövs ett helhetsperspektiv och en
352 form att hantera dem. Därför anser partistyrelsen att en vattenkommitté bör tillsättas i Sverige där
353 inspiration kan hämtas från den parlamentariska trygghetsberedningen som Centerpartiet tog
354 initiativ till. Vattenfrågan har också en sådan vikt och komplexitet att det behövs ett helhetsgrepp
355 och en gemensam problembild för att ta fram väl övervägda åtgärder som håller över tid.

Partistyrelsens nya att-satser

1. att Centerpartiet ska verka för att en vattenkommitté tillsätts i Sverige för att få en samlad politisk beredning av hela vattenfrågan bland annat ur klimatanpassnings- och beredskapsperspektiv.

356

Förslag till beslut: Bifall

[1.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att regelverket för mätning av vattenkvalitet vid badplatser moderniseras, så att automatisk avläsning kan användas.

357

Förslag till beslut: Besvarad

[1.45.1](#) att staten behöver finansiera underhåll och utbyggnad av VA anläggningar i hela Sverige. Detta är en viktig och angelägen miljöinsats.

[1.45.2](#) att staten samarbetar med kommunerna, då dessa har ansvaret för genomförandet.

[1.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra regleringen för VA avgiften för att säkerställa en långsiktig finansiering för VA utifrån principen att avgiften inte får innebära för stora lokala skillnader på grund av geografi eller demografi.

[1.46.2](#) att Centerpartiet verkar för att fondering av medel måste tillåtas för både ny- och reinvesteringar.

[1.46.3](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen tar fram en nationell VA-infrastrukturplan med bäring på säkerhet och klimatanpassning.

[1.46.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra extern finansiering av VA-infrastruktur.

[1.47.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa en nationell översyn av VA-taxorna, i syfte att skapa en mer enhetligt och rättvis modell över hela landet som samtidigt beaktar behoven av klimatanpassning.

[1.47.2](#) att Centerpartiet verkar för att principen om "förorenaren ska betala" genomförs mer konsekvent, så att exempelvis läkemedelsindustrin och försvarsmakten tar ökat ansvar för rening och sanering.

[1.47.3](#) att Centerpartiet verkar för att balanskravet i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ändras från tre år till minst tio år, för att VA-organisationerna ska kunna planera och finansiera långsiktiga investeringar.

[1.47.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra fondering av medel både för ny- och reinvesteringar i VA-infrastrukturen, så att utbytes- och klimatanpassningsarbetet kan bedrivas utan alltför kraftiga taxehöjningar.

[1.48.1](#) att Centerpartiet i miljöhänseende och hållbarhet verkar för att föra fram obligatoriska lösningar som innebär att brukbart vatten vid tvätt kan återföras, spara energi och också samla utsläpp av mikroplast i tvättstugor.

358

359

Att-satser

[1.31.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet av ett nationellt system för användning av biodiversitetskrediter.

[1.32.1](#) att Centerpartiet ska verka för en biokreditmarknad, där myndigheter bidrar med ett ramverk för certifiering och privata och offentliga aktörer kan bidra med relevanta projekt som syftar till att skydda, skapa eller återskapa värdefulla ekosystem.

[1.33.1](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide, jätteslide och hybridslide klassificeras som invasiva arter på nationell nivå, med tillhörande restriktioner och förbud mot odling och spridning.

[1.33.2](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide tas upp på EU:s förteckning över invasiva främmande arter, så att gemensamma och mer kraftfulla åtgärder kan genomföras inom hela unionen.

[1.34.1](#) att införa krav på generell tillståndsplikt för alla verksamheter som hanterar avfall, för att säkerställa att endast seriösa aktörer tillåts verka på marknaden.

[1.34.2](#) att avskaffa länsstyrelsen som överklagandeinstans för vissa typer av ärenden, såsom vite vid miljöbrott, för att påskynda processer. Begränsa möjligheten till prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen för att minska handläggningstiderna.

[1.35.1](#) att Centerpartiet verkar för att reformera naturreservatsreglerna så att kommuner får större handlingsutrymme att utveckla naturreservat för rekreation och friluftsliv.

[1.35.2](#) att Centerpartiet verkar för en flexibel ordning där en mindre justering av ett befintligt naturreservat kan tillåtas under förutsättning att ett nytt eller utökat reservat med minst motsvarande naturvärden inrättas, så att ingen nettominskning av skyddad natur sker. Processen ska ske under strikt tillsyn av relevant myndighet eller miljödomstol.

[1.36.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att utreda lämplig lagstiftning för Allemansrätten, kanske efter Norsk eller Åländsk modell? (Norge lagstiftade redan 1957, där det bl.a. finns regleringar om vem som får plocka hjortron och undantag för allmänheten att beträda nyplanteringar och ungskog. På Åland är det förbjudet att göra upp eld utan markägares tillstånd och att beträda bryggor, som anse privata).

395 [1.36.2](#) att Centerpartiet arbetar för att befästa och säkerställa äganderätten och tydligt tar ställning
396 för att ingen annan kan bedriva kommersiell verksamhet på annans mark utan överenskommelse
397 med markägaren. Även bär och svampplockning i kommersiellt syfte bör omfattas av detta.

398

399 [1.37.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska gå från individskydd till artskydd för fåglar för att
400 möjliggöra utbyggnad av fler vindkraftverk. Detta i syfte att rödlistade, och därmed särskilt hotade
401 fåglar, skyddas i linje med vad som avsågs i EU:s fågeldirektiv och livsmiljödirektiv.

402

403 [1.38.1](#) att avståndsbegränsningen för vad som räknas som hushållsnära slopas helt eller utökas
404 kraftigt, eller

405

406 [1.38.2](#) att ett undantag läggs till i lagstiftningen för glesbefolkade områden som skärgården där
407 insamlat avfall måste transporteras med båt från avfallsproducerande fastighet eller anlagd
408 uppsamlingsplats.

409

410 [1.38.3](#) att säkerställa att kommunernas ersättning från Naturvårdsverket motsvarar den kostnad
411 som kommunernas geografiska förutsättningar ger för att samla in sorterat avfall.

412

413 [1.39.1](#) att Centerpartiet ställer sig positiva till att Sverige utökar pantsystemet till att även inkludera
414 konservburkar av aluminium.

415

416 [1.39.2](#) att Centerpartiet verkar för ett system där lantbrukare som minskar näringsläckage på sin
417 mark ska få ersättning motsvarande samtliga extra kostnader.

418

419 [1.40.1](#) att Centerpartiet arbetar för ökad kompetensutveckling inom plaståtervinning och cirkulär
420 ekonomi, både internt i partiet och genom utbildnings- och forskningssatsningar

421

422 [1.40.2](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att skapa bättre förutsättningar för företag och andra
423 intressenter som utvecklar och investerar i ny teknik för högvärdig plaståtervinning.

424

425 [1.41.1](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen ställer sig bakom behovet av en hållbar och
426 ansvarsfull batterivärdekedja och uppdrar åt regeringen att vidta åtgärder för att stärka hållbarhet
427 och transparens i hela produktions- och återvinningsprocessen.

428

429 [1.42.1](#) att en myndighet (idag är det 4 olika) får övergripande mandat att förbjuda produkter som
430 inte tydligt visar ursprung med minst 5-10 mm text (beroende på storlek av produkt). Inga
431 förkortningar eller förvillande märkning (jämför CE=China Export!).

432

433 [1.42.2](#) att e-handlare som Shein och Temu som ofta struntar i att ursprungsmärka sina varor, tvingas
434 visa var de är tillverkade. Det skulle underlätta väsentligt för de konsumenterna som vill köpa
435 närproducerat och närodlat.

436

437 [1.43.1](#) att Centerpartiet verkar för att kravet på EU-representant ska gälla fler produkter som
438 importeras från länder utanför EU.

439

440 [1.43.2](#) att Centerpartiet verkar för att reglerna kring privatimport ses över i syfte att skydda svenska
441 konsumenterna.

442

443 [1.43.3](#) att Centerpartiet verkar för att s.k. "Dropshipping" från länder utanför EU förbjuds.

444

445 [1.44.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Sverige aktivt driver frågan om ett EU-förbud mot
446 plattformar som upprepade gånger bryter mot unionsrättsliga produktsäkerhetskrav och
447 immaterialrätt, samt att nationella resurser för tull- och konsumentkontroller stärks för att skydda
448 svenska hushåll och företag.

449

450 [1.45.1](#) att staten behöver finansiera underhåll och utbyggnad av VA-anläggningar i hela Sverige.
451 Detta är en viktig och angelägen miljöinsats.

452

453 [1.45.2](#) att staten samarbetar med kommunerna, då dessa har ansvaret för genomförandet.

454

455 [1.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra regleringen för VA-avgiften för att säkerställa en
456 långsiktig finansiering för VA utifrån principen att avgiften inte får innebära för stora lokala skillnader
457 på grund av geografi eller demografi.

458

459 [1.46.2](#) att Centerpartiet verkar för att fondering av medel måste tillåtas för både ny- och
460 reinvesteringar.

461

462 [1.46.3](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen tar fram en nationell VA-infrastrukturplan med
463 bäring på säkerhet och klimatanpassning.

464

465 [1.46.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra extern finansiering av VA-infrastruktur.

466

467 [1.47.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa en nationell översyn av VA-taxorna, i syfte att skapa en
468 mer enhetligt och rättvis modell över hela landet som samtidigt beaktar behoven av
469 klimatanpassning.

470

471 [1.47.2](#) att Centerpartiet verkar för att principen om "förorenaren ska betala" genomförs mer
472 konsekvent, så att exempelvis läkemedelsindustrin och försvarsmakten tar ökat ansvar för rening
473 och sanering.

474

475 [1.47.3](#) att Centerpartiet verkar för att balanskravet i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ändras
476 från tre år till minst tio år, för att VA-organisationerna ska kunna planera och finansiera långsiktiga
477 investeringar.

478

479 [1.47.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra fondering av medel både för ny- och
480 reinvesteringar i VA-infrastrukturen, så att utbytes- och klimatanpassningsarbetet kan bedrivas utan
481 alltför kraftiga taxehöjningar.

482

483 [1.48.1](#) att Centerpartiet i miljöhanseende och hållbarhet verkar för att föra fram obligatoriska
484 lösningar som innebär att brukbart vatten vid tvätt kan återföras, spara energi och också samla
485 utsläpp av mikroplast i tvättstugor.

486

487 [1.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att regelverket för mätning av vattenkvalitet vid badplatser
488 moderniseras, så att automatisk avläsning kan användas.

489

490

1.31 Införande av ett nationellt system för biodiversitetskrediter

Motionsskrivare: William Larsson

Titel

Införande av ett nationellt system för biodiversitetskrediter

Gammalt motionsnummer

Sörmland 10

Medskrivare

Område

Miljö

Brödtext

Den biologiska mångfalden är hotad. Sedan 1970 har exempelvis populationerna av vilda ryggradsdjur i världen minskat med mer än 73%, och samma trend kan skönjas inom de flesta ekosystem i Sverige och världen. Med försämrade ekosystem och en utarmad natur följer konsekvenser som är svåra att överblicka, för allt ifrån vår hälsa och tillgång till rent vatten och ren luft, till vår livsmedelsförsörjning och motståndskraft mot klimatförändringarna. Det globala behovet av finansiering till åtgärder för biologisk mångfald uppgår dessutom idag till mer än 800-900 miljarder dollar årligen, medans endast en liten del av behovet täcks, och det mestadels av skattemedel. Samtidigt har medvetenheten om problemen ökat, bland såväl medborgare och miljöorganisationer som i den privata sektorn, inom forskningen och bland beslutsfattare.

I Sverige har vi idag en situation där markägare i vissa fall straffas för att de genomför åtgärder för ökad biologisk mångfald. Om du har höga naturvärden i din skog eller på andra marker riskerar du att bli belagd med avverknings- eller brukandeförbud, i vissa fall utan ersättning. Den markägare som ser detta ske för andra kommer ju självklart då att tänka ett varv till innan hen vidtar några naturvårdande åtgärder på sin egen mark. Sammantaget så skyddar vi idag en liten del av landets natur formellt eller genom frivilliga avsättningar, samtidigt som stora delar av våra övriga marker blir påverkade av i det närmaste motsatta incitament.

Våra ideologiska ingångar som parti är och har länge varit att istället jobba med och inte mot markägaren, att använda färre förbud och istället fler incitament. Partiets nuvarande sakförslag på området är bra, med stort fokus på att få bort orättvisorna, men med lite större utvecklingspotential när det kommer till vilka faktiska incitament som sedan ska ge den positiva miljönyttan. 2021 beslutade partistämman att Centerpartiet ska verka för att införa ett effektivt system för ekologisk kompensation, som bidrar till biologisk mångfald och ekosystemtjänster, specifikt vid nyexploatering. Och sedan tidigare har vi bland annat förslag på större frivillighet vid skydd av skog och värdefull natur.

Men till 2030 ska Sverige och resten av världen skydda 30% av våra land- och vattenområden, och nu har vi även krav från EU, genom unionens naturrestaureringslag, att genomföra omfattande naturvårdsprojekt under de kommande åren. För att uppnå de målen behöver såväl offentligt som

534 privat kapital mobiliseras, och då krävs fler lösningar.

535

536 Ett marknadsbaserat verktyg som börjat dyka upp under de senaste åren, och som även finns med
537 bland förslagen i FN:s globala ramverk om biologisk mångfald, är användningen av
538 biodiversitetskrediter. Biodiversitetskrediter är certifikat, likt de kolkrediter som idag finns för
539 kolinlagring, som exempelvis företag, individer eller organisationer kan köpa för att finansiera olika
540 typer av naturvårdsåtgärder. Till skillnad från ekologisk kompensation så fungerar
541 biodiversitetskrediter på så sätt att dessa inte behöver vara kopplade till ett lagkrav och kan därför
542 användas för att beskriva en frivillig, positiv handling, som görs för att skapa större biologisk
543 mångfald. Krediten beskriver var en specifik åtgärd har utförts, vem som har utfört den, enligt vilka
544 metoder samt att den har certifierats enligt ett visst system. Den första sådana försäljningen
545 genomfördes så sent som 2023, när Swedbank i ett pilotprojekt köpte krediter för 13 hektar från
546 Orsa Besparingskog, för ett avtal som sträcker sig över 20 år.

547

548 Såväl ökade krav från konsumenter på offentliga och privata aktörer som individuella initiativ för
549 ökad biologisk mångfald kommer i framtiden att kunna leda till nya affärsmöjligheter inom det här
550 området. Dels för markägare, t.ex. skogsägare som låter skydda och öka markens värden, och dels
551 för de företag och organisationer som arbetar med att restaurera, förmedla, utveckla och sköta
552 markerna.

553

554 I Sverige har de första pilotprojekten och transaktioner med biodiversitetskrediter redan
555 genomförts, och marknadens strukturer kan i mångt och mycket utvecklas på egen hand. I Sverige
556 finns exempelvis Swedish Biocredit Alliance som arbetar med att skapa ramarna för en möjlig
557 marknad utifrån standarder framarbetade på global nivå. Från nationellt håll behöver dock lagar och
558 regler för såväl en biokreditsmarknad som för ekologisk kompensation fortfarande ses över för att
559 inte lämna frågetecken eller utrymme för greenwashinganklagelser och bristande tillit till systemet.
560 För att en biokreditsmarknad ska fungera behövs generellt sett ramar för relationen mellan köpare,
561 säljare och ev. mellanhänder, och ett regelverk för tillsyn. Ett intresse från statlig sida att följa
562 utvecklingen och underlätta för marknadens framväxt genom incitament på efterfrågesidan eller
563 skapandet av tydliga strukturer skulle dels bidra till ökad tillit till systemet, och dels att fler vågar
564 delta på en i framtiden uppskalad marknad. Miljömålsberedningen har dessutom i utgångspunkterna
565 för sitt senaste betänkande påpekat att en väl utvecklad frivilligmarknad för biokrediter skulle kunna
566 bidra till att stärka markägares incitament att sköta skogen på ett sätt som gynnar biologisk
567 mångfald.

568

569 Sammanfattningsvis skulle en väl fungerande marknad för biodiversitetskrediter utgöra ett viktigt
570 komplement till andra åtgärder i strävan för en ökad biologisk mångfald, bidra till att minska dagens
571 finansieringsgap för biodiversitetsfrämjande åtgärder, ge markägare möjlighet till att få betalt istället
572 för att straffas för sin naturvård, och bidra till miljömålen via marknadsmässiga metoder.

573 Att-satser

574 [1.31.1](#) att Centerpartiet verkar för införandet av ett nationellt system för användning av
575 biodiversitetskrediter.

576 Distriktets yttrande

577 Distriktsstyrelsens yttrande

578 Sörmland 10, Införande av ett nationellt system för biodiversitetskrediter

579 Att bevara och återställa den biologiska mångfalden är en av vår tids största utmaningar.

Centerpartiet menar att detta bör göras utan onödiga ingrepp i ägande- och brukanderätt. Ett effektivt sätt att åstadkomma detta och lösa den potentiella konflikten mellan åtgärder som främjar biologisk mångfald och ekonomisk avkastning för skogsägaren är att skapa ett system där biologisk mångfald görs till en produkt som skogsägaren kan sälja. Köpare kan vara aktörer som behöver kompensera för åtgärder som försämrar förutsättningar för biologisk mångfald, t.ex. markexploatering. Att verka för ett system för biodiversitetskrediter är väl i linje med Centerpartiets ambition att den biologiska mångfalden ska stärkas i samarbete med näringslivet och med marknadsbaserade incitament. Centerpartiet har uttryckt att "ett nationellt kreditsystem för åtgärder som stärker artrikedomen är en lovande väg framåt." Dock saknas beslut i partiet som tar förslaget vidare.

Sörmland 10

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

1.32 Skapa en Biokreditmarknad för att finansiera åtgärder för naturrestaurering

Motionsskrivare: Eva Koch

595

596 Titel

597 Skapa en Biokreditmarknad för att finansiera åtgärder för naturrestaurering

598 Gammalt motionsnummer

599 Stockholms stad 59

600 Medskrivare

601 Per Lagerstedt, Nils Lindstrand ,Marianne Nord, Carolina Ramberg, Lena Sandström, Helena

602 Schmidt, Anders Schüllerqvist

603 Område

604 Miljö

605 Brödtext

606 Vi har två sammanlänkade kriser, klimatkrisen och en förlust av biodiversitet, biologisk mångfald, i
607 våra ekosystem. Negativa effekter av ett förändrat klimat och påföljande extrema väderhändelser,
608 som värmeböljor, torka och kraftiga skyfall, påverkar redan nu hälsan hos såväl människor som
609 ekosystem och arter. En minskad biologisk mångfald förvärrar dessutom effekterna av
610 klimatförändringarna.

611 Biologisk mångfald är även avgörande för att trygga livsmedelsförsörjning. Förlusten av biologisk
612 mångfald hotar våra livsmedelssystem och sätter vår livsmedelstrygghet och näringsförsörjning på
613 spel. Exempelvis är mer än 75 % av världens olika livsmedelsgrödor i någon mån beroende av djur
614 för sin pollinering. En viktig aspekt för bevarandet av biologisk mångfald i odlingslandskapet är
615 därför att den ska kunna förenas med en rationell och lönsam jordbruksdrift, eftersom fortsatt
616 jordbruk är det enskilt viktigaste verktyget för att långsiktigt kunna bevara natur- och kulturvärdena i
617 exempelvis det betade landskapet. För denna insats ska lantbrukaren inte få bidrag, utan betalt.
618 EU:s förordning om restaurering av natur har 2024 antagits av både EU-parlamentet och
619 ministerrådet, vilket betyder att den kommer träda i kraft inom kort. Förordningen innebär att
620 skadad natur ska restaureras i alla medlemsstater och den innehåller bindande mål för restaurering
621 av ekosystem, naturtyper och arter, med delmål för 2030, 2040 och 2050. Målen gäller många olika

622 naturtyper och arter, både i havet, på land och i sötvatten.
623 Behovet av att öka den biologiska mångfalden är således stort och därför behöver vi finna
624 alternativa vägar för finansieringen av naturvårdande åtgärder i Sverige.
625 Inom klimatet har certifieringar och lagstiftning (green claim directive) lett till att säkra att
626 klimatkompensationstjänster är permanenta och additionella. Nu behöver vi genomföra ett liknande
627 arbete för biodiversitet.
628 I Australien skapades i december 2023 världens första "Nature Repair market" där man tagit fram
629 ett ramverk för en nationellt frivillig biodiversitetsmarknad. Det är ett statligt initiativ där individer
630 och organisationer kan genomföra biodiversitetsprojekt, som genererar ett säljbart certifikat.
631 Marknaden beräknas öppnas 2025. Detta initiativ har två syften. Dels att föra in privat kapital och
632 dels att säkerställa att de projekt som genomförs uppnår sitt syfte, är certifierade.
633 Ett tidigt svenskt exempel på sådana biokrediter är Orsa besparingsskog, som 2024 har sålt landets
634 första kommersiella biokrediter till ett marknadsföringsföretag, där insatserna bl.a. syftar till att
635 gynna spridning av den rödlistade mosippan.
636 En sådan biokreditmarknad kan skapa ekonomisk finansiering för åtgärder mot den biologiska
637 mångfaldskrisen, samt skapa en marknad för exempelvis jordbrukare, skogsägare,
638 naturskyddsföreningar eller andra organisationer, som kan bidra med projekt. Möjliga aktörer är
639 många, exempelvis en jordbrukare som bidrar med naturbetesmarker, en fiskeorganisation som
640 genomför restaurering av lekområden för fisk, eller en kommunal miljöförvaltnings åtgärdsplan för
641 lokala vattenförekomster. En sådan marknad skulle bidra med finansiering av dessa naturgynnande
642 projekt och innebära en diversifiering för de gröna näringarna, då man förutom de nuvarande
643 inkomstkällorna, skogsråvara eller livsmedel också kan sälja biodiversitetstjänster.

645 Att-satser

646 [1.32.1](#) att Centerpartiet ska verka för en biokreditmarknad, där myndigheter bidrar med ett
647 ramverk för certifiering och privata och offentliga aktörer kan bidra med relevanta projekt
648 som syftar till att skydda, skapa eller återskapa värdefulla ekosystem.

649 Distriktets yttrande

650 Distriktsstyrelsens svar:

651 Motionärens förslag att Sverige skapar ett finansiellt system för att gynna den biolo-giska
652 mångfalden, med inspiration från Australien. Distriktsstyrelsen är preliminärt po-sitiv till detta
653 innovativa förslag men konstaterar samtidigt att det kommer att krävas djupa beräkningar av såväl
654 nytta och offentliga kostnader.

655 1.33 Klassa Parkslide som en invasiv art

656 **Motionsskrivare:** Henrik Juhlin

658 Titel

659 Klassa Parkslide som en invasiv art

660 Gammalt motionsnummer

661 Stockholms län 60

662 Medskrivare

664 Område

665 Miljö

666 Brödtext

667 Bakgrund

668 Parkslide är en växtart med extremt hög spridningsförmåga. Den kan snabbt ta över stora områden
669 och bilda täta monokulturer, vilket tränger undan inhemska arter och hotar den biologiska
670 mångfalden. I dagsläget omfattas inte parkslide av några lagstadgade restriktioner eller förbud,
671 eftersom arten inte är klassificerad som invasiv enligt EU:s förordning (1143/2014). Detta innebär att
672 bekämpningsarbetet till stor del vilar på frivilliga insatser, som ofta inte är tillräckliga för att hindra
673 spridningen.

674

675 Problemformulering

676 Avsaknaden av en formell klassning som invasiv art gör att det saknas ett samlat regelverk för att
677 hantera parkslide. Detta leder till att kommuner och privata markägare står inför höga kostnader
678 och ett tidskrävande bekämpningsarbete, utan att det finns några tydliga krav eller ekonomiska
679 medel för att begränsa spridningen. I takt med att parkslide fortsätter att breda ut sig ökar risken för
680 stora samhällskostnader, då den kan skada infrastruktur och ytterligare minska den biologiska
681 mångfalden.

682

683 Motivering

684 En tydlig lagstiftning, där parkslide och dess närbesläktade arter klassificeras som invasiva, skulle ge
685 ett starkare rättsligt stöd för bekämpningsinsatser och ge myndigheter och markägare bättre verktyg
686 att samarbeta. Det skulle även möjliggöra nationell samordning av åtgärder och säkerställa en mer
687 effektiv fördelning av resurser. På så sätt kan vi skydda ekosystemen och förebygga omfattande
688 kostnader för både det offentliga och privata aktörer.

689

690 Att-satser

691 [1.33.1](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide, jätteslide och hybridslide klassificeras som invasiva
692 arter på nationell nivå, med tillhörande restriktioner och förbud mot odling och spridning.

693 [1.33.2](#) att Centerpartiet verkar för att parkslide tas upp på EU:s förteckning över invasiva
694 främmande arter, så att gemensamma och mer kraftfulla åtgärder kan genomföras inom
695 hela unionen.

696 Distriktets yttrande

697 Yttrande från distriktet saknas

698 **1.34 Skärp lagstiftningen mot avfallsbrott och stärk skyddet** 699 **för miljön**

700 **Motionsskrivare:** Anders Danielsson

701

702 Titel

703 Skärp lagstiftningen mot avfallsbrott och stärk skyddet för miljön

704 Gammalt motionsnummer

705 Kalmar 36

706 Medskrivare

707

708 Område

709 Miljö

710 Brödtext

711 Bakgrund

712 Think Pink-härvan har avslöjat allvarliga brister i Sveriges lagstiftning och tillsyn av
713 avfallsverksamheter. Systematiska miljöbrott har lett till illegala sopberg runtom i Sverige, vilket
714 drabbat kommuner hårt både ekonomiskt och miljömässigt. Kommuner som Botkyrka, Norrtälje,
715 Eskilstuna, Gullspåns och Uppvidinge har nu krävt skärpta lagar för att stoppa oseriösa aktörer och
716 skapa sund konkurrens på marknaden.

717

718 De nuvarande reglerna och sanktionerna för miljöbrott är otillräckliga. Oseriösa företag kan betala
719 låga vite och fortsätta sin verksamhet utan att känna av några reella konsekvenser.

720 Handläggningstider för överklaganden är långa, vilket fördröjer åtgärder och skapar osäkerhet. Det
721 behövs en uppdaterad lagstiftning som möjliggör snabbare ingripanden, kännbara straff och bättre
722 samarbete mellan myndigheter för att förhindra att liknande skandaler sker i framtiden.

723

724 Motivering

725 Think Pink-härvan visar att Sverige behöver en tydligare och mer kraftfull lagstiftning för att hantera
726 miljöbrott och förhindra oseriös avfallshantering. De ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna
727 av sopbergen är enorma, och nuvarande system är ineffektivt för att skydda miljön och stoppa
728 kriminell verksamhet.

729

730 Genom att stärka lagstiftningen, effektivisera processer och ställa krav på ekonomisk säkerhet kan vi
731 säkerställa att endast seriösa aktörer bedriver verksamheter som kan påverka miljön. Centerpartiet,
732 med sitt starka engagemang för hållbarhet och rättvisa, bör ta ledningen i denna fråga för att skydda
733 både miljön och de kommuner som drabbas av avfallsbrott.

734

735 Med anledning av ovanstående föreslås att Centerpartiet driver följande åtgärder:

736 Att-satser

737 [1.34.1](#) att införa krav på generell tillståndsplikt för alla verksamheter som hanterar avfall, för att
738 säkerställa att endast seriösa aktörer tillåts verka på marknaden.

739 [1.34.2](#) att avskaffa länsstyrelsen som överklagandeinstans för vissa typer av ärenden, såsom vite vid
740 miljöbrott, för att påskynda processer. Begränsa möjligheten till prövningstillstånd i Mark-
741 och miljööverdomstolen för att minska handläggningstiderna.

742 Distriktets yttrande

743 Motionären lyfter ett problem som har uppmärksamats i och med att Miljöbrott har begåtts då
744 fastigheter har fyllts med avfall av oseriösa aktörer som har blivit ett stort problem i ett antal
745 kommuner. Motionären menar på att Sveriges lagstiftning och tillsyn brister då kommunerna inte
746 har möjlighet att utdöma föreläggande, vite och andra sanktioner mot oseriösa/kriminella aktörer.

747 Motionären föreslår konkreta åtgärder så som;
748 Strängare straff och sanktionsavgifter för miljöbrott som står i proportion till de skador som
749 orsakats. Krav på obligatorisk ekonomisk säkerhet vid tillståndsgivning, samt snabbare och
750 effektivare process vid överklaganden. Samt att begränsa möjligheten till prövningstillstånd i Mark-
751 och miljööverdomstolen.
752 Centerpartiet driver frågan om att prioritera miljöbrott högre, effektivisera tillsynen, införa strängare
753 straff och sanktionsavgifter, samt säkerställa att både kommuner och privatpersoner får skälig
754 ersättning för skador till följd av miljöbrott. Vidare så anser Centerpartiet att det behövs ett utökat
755 informationsutbyte mellan myndigheter för att effektivisera brottsbekämpningen och för att
756 snabbare upptäcka och ingripa mot oseriösa aktörer, inklusive de som begår miljöbrott.
757 Den 1 januari 2023 trädde nya bestämmelser om ekonomiska säkerheter i kraft för verksamheter
758 med behandling eller insamling av avfall.
759 Syftet med bestämmelserna är att verksamhetsutövaren ska bära kostnaderna för de eventuella
760 miljöskador och avhjälpandeåtgärder som behöver vidtas med anledning av en verksamhet.
761 Ekonomiska säkerheter i samband med miljöfarlig verksamhet syftar till att skydda samhället, det vill
762 säga skattebetalarna, från att behöva stå för kostnaden för efterbehandling där den ansvariga
763 verksamhetsutövaren försatts i konkurs eller inte kan fullfölja sina skyldigheter
764 När det gäller många gamla miljösynder så finns inte ens företaget kvar när sanering ska göras.
765 Centerpartiet anser därför att det alltid ska vara första prioritet att den verksamhetsutövare som
766 orsakat en förorening också ska stå för kostnaderna vid en sanering. Vidare så driver Centerpartiet
767 frågan om att det ska finnas tillräckligt med statliga medel för att ersätta kommunerna för de
768 kostnader som uppstår vid miljöbrott, om den som har begått brottet inte kan utkrävas ekonomiskt
769 ansvar.
770 Idag råder tillståndspliktighet för det absoluta flertalet avfallsanläggningar, det som avgör om
771 tillstånd behövs är hur mycket avfall som hanteras och hur pass miljöfarligt det är. Distriktsstyrelsen
772 anser inte att en generell tillståndsplikt är en bra lösning, vi ser en risk för att detta kan innebära att
773 mindre anläggningar kan försvinna och att det finns risk för att avfallet då inte tas om hand. Vidare
774 föreslår motionären att möjligheten till överprövningar ska begränsas. Att få möjlighet att få ett
775 ärende prövat i en högre instans är en viktig del i rättssäkerheten distriktsstyrelsen anser att det är
776 viktigt att möjligheten till överprövning fortsatt finns kvar. Att sända att-sats 3 och 4 vidare men
777 avslag

778 **1.35 Modernisera reglerna för naturreservat**

779 **Motionsskrivare:** Henrik Juhlin

780

781 **Titel**

782 Modernisera reglerna för naturreservat

783 **Gammalt motionsnummer**

784 Stockholms län 59

785 **Medskrivare**

786 Tomas Selin, Annie Östlund

787 **Område**

788 Miljö

789 Brödtext

790 Bakgrund

791 Sverige har ett rikt nät av naturreservat som skyddar värdefulla ekosystem och biologisk mångfald.
792 Samtidigt är kommunernas möjligheter att utveckla dessa reservat för friluftsliv ofta begränsade,
793 vilket kan hämma anläggandet av stigar, rastplatser och annan infrastruktur för rekreation och
794 turism. I vissa fall är reservaten belägna i eller nära områden där kommunen önskar genomföra
795 utvecklingsprojekt som skulle kunna gynna lokalsamhället och samtidigt öka naturupplevelserna för
796 fler invånare.

797

798 Problemformulering

799 Nuvarande regelverk är i många fall restriktivt och gör det svårt för kommuner att anpassa
800 reservatsgränser, även om det rör sig om marginella justeringar som ger betydande samhällsvinster.
801 Detta kan vara särskilt kännbart när kommunen vill stärka eller förnya en stadskärna som gränsar till
802 ett befintligt naturreservat. Samtidigt finns det ofta möjligheter att inrätta ett nytt eller utöka
803 befintligt reservat, vilket kan öka den totala mängden skyddad natur. En mer flexibel ordning skulle
804 ge bättre balans mellan fortsatt skydd av känsliga naturvärden och lokala utvecklingsbehov.

805

806 Motivering

807 Genom att reformera naturreservatsreglerna kan kommuner ges större handlingsutrymme att
808 utveckla reservaten för rekreation och friluftsliv. En mer flexibel ordning, där en begränsad del av ett
809 befintligt naturreservat får justeras i samband med att ett nytt eller större reservat skapas, skulle
810 göra det möjligt att genomföra viktiga lokala projekt utan att den totala andelen skyddad natur
811 minskar. Detta gör det enklare att kombinera biologisk mångfald och naturskydd med stark
812 samhällsutveckling, vilket gynnar både miljö och medborgare.

813

814 Att-satser

815 [1.35.1](#) att Centerpartiet verkar för att reformera naturreservatsreglerna så att kommuner får större
816 handlingsutrymme att utveckla naturreservat för rekreation och friluftsliv.

817 [1.35.2](#) att Centerpartiet verkar för en flexibel ordning där en mindre justering av ett befintligt
818 naturreservat kan tillåtas under förutsättning att ett nytt eller utökat reservat med minst
819 motsvarande naturvärden inrättas, så att ingen nettominskning av skyddad natur sker.
820 Processen ska ske under strikt tillsyn av relevant myndighet eller miljödomstol.

821 Distriktets yttrande

822 Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att det finns ett behov av att se över och
823 modernisera regelverket kring naturreservat. Vi anser att det är viktigt att hitta en balans mellan att
824 skydda värdefulla ekosystem och att möjliggöra för kommuner att utveckla sina områden på ett sätt
825 som gynnar både invånare och besökare. Vi instämmer i att nuvarande regelverk ibland kan vara
826 onödigt restriktivt och hindra kommuner från att genomföra utvecklingsprojekt som skulle kunna
827 öka tillgängligheten till naturreservaten och skapa mervärde för lokalsamhället. Det är olyckligt att
828 små marginella justeringar eller till och med förbättringar som inte hade skadat naturvärden ofta är
829 omöjliga att genomföra. Vi anser att en mer flexibel ordning, där en mindre justering av ett befintligt
830 naturreservat kan tillåtas under förutsättning att ett nytt eller utökat reservat med minst
831 motsvarande naturvärden inrättas, är en rimlig och väl avvägd kompromiss. Distriktsstyrelsen yrkar
832 därför bifall till motionen i sin helhet.

1.36 Motion om allemansrätten

Motionsskrivare: Tord Andersson

Titel

Motion om allemansrätten

Gammalt motionsnummer

Halland 16

Medskrivare

Område

Miljö

Brödtext

Bakgrund: 1940 dök begreppet "alle-mans-rätt" upp för första gången i svensk vokabulär. Detta i samband med Fritidsutredningens betänkande angående "icke jordägande" befolknings möjligheter till friluftsliv. Tidigare; både i 1734 års lag och 1864 års strafflag, var det straffbart att olovligen ta annans bär och växter (brottet benämndes; smutsgata). Första gången allemansrätten uttryckets i lagtext var efter en ändring i naturvårdslagen 1974. Anledningen var att Naturvårdskommittén insåg allemansrättens stora betydelse för konkurrensen om naturtillgångar och uppsvinget av friluftslivet och därför borde uttryckas i lag.

Vidare preciserades inte allemansrätten, utan propositionen behandlade istället lagar om hur allemansrätten kan eller inte kan inskränkas. Allemansrätten har dock sedan 1994 stöd i grundlagen, i 2:a kapitlet 15§ regeringsformen, som säger "alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten". Men det finns, som sagts, ingen lag eller förordning som närmare beskriver vad allemansrätten är eller vad den innebär. Men; i miljöbalken 7 kapitlet 1§ står att alla ska "visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med naturen" och enligt praxis som skapats genom olika domar på området, att en verksamhet inte får medföra nämnvärd skada eller olägenhet för markägare. D.v.s allmänheten får inte ta sig sådana friheter att markägaren och andra fastighetens invånare tillfogas någon nämnvärd olägenhet eller skada; hemfriden och markägarens ekonomiska intressen får inte kränkas.

Den nu mest aktuella vägledningen om Allemansrätten utgavs 2018 av Naturvårdsverket; "Allemansrätten – en vägledning". Grunden för vägledningen är framtagen av CNV, Centrum för NaturVägledning, som finns hos SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet.

Med tiden och pga otydligheterna, har "rättigheterna" allt mer förskjutits från markägare till nyttjares förmån. Detta är ganska uppenbart i ovan nämnda vägledning. Det har under årens lopp skrivits ett antal motioner och gjorts olika försök att bättre reglera Allemansrätten, utan framgång. Nu är det hög tid att få detta gjort. Otydligheterna kan av flera skäl inte fortgå. I och med EU-medlemskap och ökad turism, blir trycket allt större på naturen och risken för stora olägenheter för markägare ökar. Det finns idag få ekonomiska incitament för markägaren att utveckla sitt brukande, t.ex. för att gynna bär- och svampproduktion, som skulle kunna ge en diversitet i landskapet och förmodligen en ökad biologisk mångfald.

876 Att-satser

877 [1.36.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att utreda lämplig lagstiftning för Allemansrätten, kanske
878 efter Norsk eller Åländsk modell? (Norge lagstiftade redan 1957, där det bl.a. finns
879 regleringar om vem som får plocka hjortron och undantag för allmänheten att beträda
880 nyplanteringar och ungskog. På Åland är det förbjudet att göra upp eld utan markägares
881 tillstånd och att beträda bryggor, som anse privata).

882 [1.36.2](#) att Centerpartiet arbetar för att befästa och säkerställa äganderätten och tydligt tar ställning
883 för att ingen annan kan bedriva kommersiell verksamhet på annans mark utan
884 överenskommelse med markägaren. Även bär och svamplockning i kommersiellt syfte bör
885 omfattas av detta.

886 Distriktets yttrande

887 Motionären vill utreda och stärka äganderätten i lagstiftning kring "Allemansrätten". Hänsyn skall
888 tas till naturen, oavsett om det är enskilda som rör sig i naturen eller om det är grupper. I Miljöbalk
889 (1998:808) 2 kap. Allmänna hänsynsregler (regeringen.se), visar tydligt att I verksamhetsutövare har
890 en skyldighet att anmäla verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra
891 naturmiljön för samråd. För Landsbygden är turism en viktig inkomstkälla. Den bidrar till att
892 upprätthålla service, handel och företagande. Att reglera mer och begränsa möjligheterna att vistas i
893 naturen skulle starkt begränsa utvecklingen av landsbygden. Gränsdragningen för kommersiell
894 verksamhet blir svår. Pensionatet som tillhandahåller kartor med fina promenadstråk är det
895 kommersiellt nyttjande? Grundidén i motionärens förslag är intressant. Idag ersätts skogsägare
896 ekonomiskt enbart vid försäljning av skogsråvara. Men skogarna levererar många andra
897 ekosystemtjänster som samhälle och medborgare har nytta och glädje av. Det behövs ekonomiska
898 incitament för att gynna dessa andra ekosystemtjänster. Därför behöver det utredas hur betalning
899 av ekosystemtjänster kan integreras i allemansrätten. DS FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA att avslå
900 motionen

901 [1.37 En teknikneutral energipolitik](#)

902 **Motionsskrivare:** Erik Johnsson

903

904 Titel

905 En teknikneutral energipolitik

906 Gammalt motionsnummer

907 Centerstudenter 8

908 Medskrivare

909 Centerstudenters förbundsstyrelse

910 Område

911 Miljö

912 Brödtext

913 För att rädda klimatet och uppfylla tvågradersmålet behöver vi en kraftfull miljöpolitik och en
914 koldioxidfri energiproduktion på global nivå. Centerpartiet bör därför ta tydligare ställning för
915 teknikneutralitet.

916

917 Leveranssäker och stabil elförsörjning är viktiga förutsättningar för den svenska industrin.
 918 Det är också en grundförutsättning för den gröna omställningen. Sverige behöver underlätta
 919 för alla fossilfria energislag genom att skapa långsiktiga och rättvisa spelregler. De
 920 planerbara energislagen såsom vattenkraft, kärnkraft och kraftvärmeverk, har en stor fördel
 921 då de bidrar till leveranssäkerhet och stabilitet i energisystemet.
 922
 923 Vi behöver en teknikneutralitet i energipolitiken som ger alla fossilfria energislag en chans att
 924 konkurrera på lika villkor. Statligt styrda satsningar riskerar inte bara att tränga undan mindre
 925 aktörer utan också att bromsa utvecklingen av framtidens klimatteknik.
 926
 927 Den främsta garanten för ett långsiktigt, stabilt och hållbart energisystem är att
 928 energipolitiken eftersträvar långsiktighet där tydliga spelregler för energisektorn läggs fram.
 929 Detta bör ske med enhetliga skatter och inte detaljregleringar eller punktskatter likt den
 930 historiska effektskatten placerad på kärnkraft.
 931
 932 Vi måste se till att det blir enklare att bygga ut ny elproduktion. Inte minst måste reglerna för
 933 vindkraftsutbyggnad ses över. Dels behöver kravet på kommunal tillstyrkan avskaffas så att
 934 beslut istället kan baseras på markägarens godkännande och befintliga miljöprövningar.
 935 Dels behöver Sverige gå från individskydd till artskydd för fåglar i 4 § artskyddsförordningen
 936 (2007:845) i enlighet med den ursprungliga intentionen från EU:s fågeldirektiv och
 937 livsmiljödirektiv. Orsaken till att Sverige har individskydd för fåglar är att dessa två direktiv
 938 implementerades i samma paragraf i artskyddsförordningen, något som aldrig var avsikten.
 939
 940 Vi måste skapa de bästa möjliga förutsättningarna för alla att bidra till omställningen.
 941 Politiker varken kan eller ska peka ut vinnare eller förlorare. Grön tillväxt är inte bara en
 942 möjlighet, det är en nödvändighet. Med modiga politiker och reformer kan vi fortsätta vara
 943 världsledande i klimatomställningen utan att skjuta oss själva och svensk tillväxt i foten. Det
 944 är dags för Centerpartiet att ta taten och visa vägen.

945 **Att-satser**
 946 [1.37.1](#) att Centerpartiet verkar för att Sverige ska gå från individskydd till artskydd för fåglar för att
 947 möjliggöra utbyggnad av fler vindkraftverk. Detta i syfte att rödlistade, och därmed särskilt
 948 hotade fåglar, skyddas i linje med vad som avsågs i EU:s fågeldirektiv och livsmiljödirektiv.

949 **Distriktets yttrande**
 950 Bifall i sin helhet

951 **1.38 Se över ersättningsmodellen för Hushållsnära** 952 **sopsortering**

953 **Motionsskrivare:** Kristina Lång

954

955 **Titel**
 956 Se över ersättningsmodellen för Hushållsnära sopsortering

957 **Gammalt motionsnummer**
 958 Stockholms län 56

959 Medskrivare

960

961 Område

962 Miljö

963 Brödtext

964 Den 8 juni 2023 beslutade Europeiska kommissionen att utfärda en varning till Sverige för att det
965 finns risk att målet om materialåtervinning av kommunalt avfall inte kommer att nås för 2025. I juli
966 2024 inledde kommissionen ett överträdelseärende mot Sverige för bristande uppfyllelse av mål för
967 2020 i avfallsdirektivet. Regeringen har den 12 november 2024 remitterat en promemoria med
968 förslag på reformerad avfallslagstiftning, i syfte att öka resurseffektiviteten, skapa långsiktighet och
969 bättre planeringsförutsättningar för företag och kommuner samt främja investeringar i innovativa
970 tekniska lösningar. Vidare innehåller promemorian förslag för att stärka och effektivisera tillsynen på
971 avfallsområdet för att undvika snedvriden konkurrens och ökad illegal avfallshantering
972 I denna promemoria föreslås att avfall ska hämtas antingen vid fastigheten där det produceras eller
973 på en plats högst 400 meter från fastighetens gräns. Fastigheter utanför detta avstånd kommer inte
974 att få räknas in i kommunens ersättning från Naturvårdsverket för insamlat förpackningsmaterial.
975 Detta förslag slår hårt mot glesbygdskommuner såsom Norrlands inland och Stockholms skärgård
976 då det från det är på grund av geografi och vatten inte möjligt att uppfylla kravet för fastighetsnära
977 insamling. Även om dessa fastigheter erbjuds avfallshämtning och sortering, kan avståndet överstiga
978 400 meter.

979

980 Att-satser

981 [1.38.1](#) att avståndsbegränsningen för vad som räknas som hushållsnära slopas helt eller utökas
982 kraftigt, eller

983 [1.38.2](#) att ett undantag läggs till i lagstiftningen för glesbefolkade områden som skärgården där
984 insamlat avfall måste transporteras med båt från avfallsproducerande fastighet eller anlagd
985 uppsamlingsplats.

986 [1.38.3](#) att säkerställa att kommunernas ersättning från Naturvårdsverket motsvarar den kostnad
987 som kommunernas geografiska förutsättningar ger för att samla in sorterat avfall.

988 Distriktets yttrande

989 Motionen är viktig för att hitta en lösning som bättre anpassar avfallshanteringen till specifika
990 geografiska förutsättningar. Distriktsstyrelsen anser att motionen lyfter en problematik för
991 glesbygds- och skärgårdsområden, där det är svårt att uppfylla kraven på hushållsnära
992 avfallshantering. Avståndsbegränsningen på fungerar inte för dessa områden, vilket gör det svårt att
993 genomföra effektiv avfallshantering. Centerpartiets politik har historiskt sett fokuserat på att skapa
994 hållbara lösningar för hela Sverige. Vi har länge betonat vikten av att ta hänsyn till lokala och
995 geografiska förutsättningar när det gäller samhällsplanering, infrastruktur och miljöarbete. Därför
996 förespråkar vi lösningar som fungerar för både städer och landsbygd, och ser ett behov av att reglera
997 och anpassa lagstiftning på ett sätt som inte diskriminerar glesbygdskommuner. Ett undantag för
998 glesbefolkade områden, som skärgården, skulle kunna underlätta genom att ta hänsyn till de
999 geografiska och praktiska förutsättningarna där båttransporter ofta krävs för avfallshantering. Att
1000 slopa eller utöka avståndsbegränsningen skulle riskera att skapa orealistiska kostnader och
1001 ineffektivitet utan att lösa problemen för glesbygdsområden. Naturvårdsverket bör ersätta
1002 kommuner för de geografiska utmaningar de möter vid sorterad avfallsinsamling, särskilt i glesbygd

1003 och skärgård. Dessa områden har högre kostnader för transport och insamling, vilket kan hindra
1004 deras möjlighet att uppfylla återvinningsmål. Ersättning skulle säkerställa rättvisa förutsättningar och
1005 stödja effektiva insamlingssystem.

1006 **1.39 För en cirkulär ekonomi**

1007 **Motionsskrivare:** Lina Fernström

1008

1009 Titel

1010 För en cirkulär ekonomi

1011 Gammalt motionsnummer

1012 Centerpartiets ungdomsförbund 14

1013 Medskrivare

1014 CUF:s förbundsstyrelse

1015 Område

1016 Miljö

1017 Brödtext

1018 I dag är aluminiumkonservburkar en av de vanligaste typerna av metallförpackningar, men de
1019 omfattas inte av det svenska pantsystemet trots att aluminium redan pantas i form av
1020 dryckesburkar. Genom att inkludera dem kan vi öka återvinningen, minska nedskräpningen och
1021 säkerställa att mer värdefull metall återanvänds istället för att gå till spillo. Ett utökat pantsystem
1022 skapar också ekonomiska incitament för konsumenter att återlämna burkarna, vilket bidrar till en
1023 mer cirkulär ekonomi och minskad miljöpåverkan.

1024

1025 Övergödning är ett av de största miljöproblemen i våra sjöar och hav, där näringsläckage från
1026 jordbruket spelar en central roll. Att minska utsläppen kräver investeringar i ny teknik och
1027 förändrade odlingsmetoder, vilket kan innebära höga kostnader för lantbrukare. För att fler ska
1028 kunna genomföra åtgärder som gynnar miljön utan att riskera sin ekonomi bör de få ersättning som
1029 täcker de extra kostnader som uppkommer. Detta säkerställer både en hållbar livsmedelsproduktion
1030 och en bättre miljö, samtidigt som det uppmuntrar fler lantbrukare att bidra till friskare ekosystem.

1031 Att-satser

1032 [1.39.1](#) att Centerpartiet ställer sig positiva till att Sverige utökar pantsystemet till att även inkludera
1033 konservburkar av aluminium.

1034 [1.39.2](#) att Centerpartiet verkar för ett system där lantbrukare som minskar näringsläckage på sin
1035 mark ska få ersättning motsvarande samtliga extra kostnader.

1036 Distriktets yttrande

1037 CUF yrkar bifall till sin förbundsmotion

1038 **1.40 Motion om plaståtervinning och cirkulära** 1039 **materialflöden**

1040 **Motionsskrivare:** Lena Sumedrea

1041

1042 Titel

1043 Motion om plaståtervinning och cirkulära materialflöden

1044 Gammalt motionsnummer

1045 Jönköping 1

1046 Medskrivare

1047

1048 Område

1049 Miljö

1050 Brödtext

1051 Bakgrund

1052 Plast är ett värdefullt material men utgör samtidigt en stor miljöutmaning om det inte hanteras rätt.

1053 Idag återvinns en stor del av plasten på ett sätt som inte leder till verklig cirkularitet, utan snarare

1054 downcycling, där plasten bryts ner till lågkvalitativa produkter som senare förbränns. För att minska

1055 klimatpåverkan och resursförbrukningen måste Sverige vara en föregångare inom cirkulär och

1056 högvärdig plaståtervinning.

1057 Centerpartiet har en viktig roll i att driva denna utveckling. Genom grön tillväxt och innovation kan vi

1058 minska utsläppen och skapa en hållbar ekonomi där plast hålls i cirkulation istället för att bli avfall.

1059 För att lyckas med detta krävs både kompetensutveckling och bättre förutsättningar för de företag

1060 och aktörer som utvecklar ny teknik för plaståtervinning.

1061 Centerpartiet har redan etablerat reformgruppen för miljö och klimat – nu är det dags att ta

1062 ytterligare steg och säkerställa att vi har den mest ambitiösa och effektiva politiken för

1063 plaståtervinning i Sverige.

1064

1065 Att-satser

1066 [1.40.1](#) att Centerpartiet arbetar för ökad kompetensutveckling inom plaståtervinning och cirkulär

1067 ekonomi, både internt i partiet och genom utbildnings- och forskningssatsningar

1068 [1.40.2](#) att Centerpartiet aktivt verkar för att skapa bättre förutsättningar för företag och andra

1069 intressenter som utvecklar och investerar i ny teknik för högvärdig plaståtervinning.

1070 Distriktets yttrande

1071 Distriktet delar motionens intentioner om vikten av att ta ett tydligare grepp om plaståtervinning

1072 och den cirkulära ekonomin. Centerpartiet bör vara en del i att skapa förutsättningar för företag och

1073 andra intressenter i att kunna utveckla ny teknik för högvärdig plaståtervinning. Delar av detta har

1074 lyfts fram i Centerpartiets motioner 2024/25:2954, 2023/24:2485, samt om kunskapslyft i

1075 2022/23:907. Gällande cirkularitet finns det även uttryckt i Stina Larson uttalande om cirkularitet på

1076 Centerpartiets hemsida. Utöver det har Centerpartiet i motion 2022/23:907 lyft fram Grön teknik

1077 och innovation samt behov av återvinningsteknik. Samtidigt finns pågående arbete inom EU för

1078 ytterligare stärka samverkan kring återvinning av plats.

1079

1080 Det finns idag ett nationellt center för hållbar plast inom RISE. Samtidigt är plastbranschen

1081 omfattande med över 1 000 företag och med en omsättning på över 50 miljarder (2020). Detta talar

1082 för att det bör finnas en drivkraft och kapacitet till att kunna stärka teknikutvecklingen även

1083 organiskt inom branschen.
 1084
 1085 Om ökade statliga forskningssatsningar ska göras inom plaståtervinning bör det vägas mot andra
 1086 gröna satsningar. När det gäller ökade forskningssatsningar för stötta plastbranschen kan det vara
 1087 lämpligt utifrån hur insamling, sortering samt processer för vidare förädling av återvunnen plats kan
 1088 ske, med avsikt att öka farten på den gröna omställningen. Detta är även en kommunal
 1089 angelägenhet. Ökade forskningsanslag och utbildningsinsatser kring hur den kommunal aktiviteten,
 1090 främjandet och samverka kan ske kring återvinnig av plast är viktigt.
 1091
 1092 Plast och plastanvändning är tärande på klimatet och en minskad plastanvändande bör eftersträvas.
 1093 Ett sätt är återvinning, cirkulär ekonomi samt satsningar på nya material. Stora delar av föreslagen
 1094 politik finns inom Centerns politik idag. Dock på en något mer generell nivå. En stärkning och
 1095 förtydligande av politiken inom området kan gagna Centerpartiet.
 1096
 1097 Förslag:
 1098 Att bifalla motionen i sin helhet.

1.41 Motion om en hållbar batterivärdekedja

Motionsskrivare: Tobias Bernhardsson

1101

1102 Titel

1103 Motion om en hållbar batterivärdekedja

1104 Gammalt motionsnummer

1105 Fyrbodal 4

1106 Medskrivare

1107 Henrik Jansson, Vänersborg, Lisbeth Vestlund, Åmål, Johan Dahlström, Trollhättan, David Malmgren,
 Trollhättan, Reinhold Hedenblad, Orust, Roger Jodensvi, Tanum

1108 Område

1109 Miljö

1110 Brödtext

1111 Bakgrund: Batteriteknologi är avgörande för den gröna omställningen, särskilt inom
 1112 transportsektorn och energilagring. Efterfrågan på batterier ökar snabbt, men produktionen är
 1113 förenad med miljömässiga och sociala utmaningar, inklusive gruvdriftens påverkan, koldioxidutsläpp
 1114 i tillverkningsprocessen och bristfällig återvinning. För att Sverige ska kunna vara ledande inom
 1115 hållbar teknologi behöver vi säkerställa att hela batterivärdekedjan – från råmaterialutvinning till
 1116 återvinning – är etiskt och miljömässigt hållbar.

1117 Motivering: För att uppnå en hållbar batterivärdekedja krävs en helhetssyn på:

- 1118 1. Ansvarsfull råmaterialutvinning: Införandet av krav på etiska och miljövänliga gruvmetoder,
 1119 samt minimering av konfliktmineraler.
- 1120 2. Hållbar tillverkning: Främjande av fossilfri energianvändning i produktionen och stärkt
 1121 forskning om alternativa material.
- 1122 3. Cirkulär ekonomi och återvinning: Skärpta krav på återvinningskapacitet, incitament för
 1123 återbruk av batterier och förbättrade insamlingssystem.
- 1124 4. Internationellt samarbete: Sverige bör verka inom EU och globalt för att säkerställa högre

1125 standarder och spårbarhet i batterikedjan.
1126 Förslag till åtgärder:
1127 • Skärpta krav på svenska och internationella aktörer att följa hållbara och socialt ansvarsfulla
1128 riktlinjer vid utvinning och produktion.
1129 • Främjande av forskning och innovation inom alternativa batterimaterial och effektivare
1130 återvinningstekniker.
1131 • Incitament för företag att återanvända och återvinna batterier på ett effektivt sätt.
1132 • Etablering av nationella och europeiska riktlinjer för en spårbar och hållbar
1133 batterivärdekedja.
1134 Genom dessa åtgärder kan Sverige stärka sin position som en föregångare inom hållbar
1135 batteriproduktion och bidra till en grönare framtid.

1136
1137 Med anledning av ovan yrkar vi
1138

1139 Att-satser

1140 [1.41.1](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen ställer sig bakom behovet av en hållbar och
1141 ansvarsfull batterivärdekedja och uppdrar åt regeringen att vidta åtgärder för att stärka
1142 hållbarhet och transparens i hela produktions- och återvinningsprocessen.

1143 Distriktets yttrande

1144 Motionen lyfter en oerhört viktig fråga om hållbar batteriteknologi. Centerpartiet har idag redan
1145 befintlig politik som omfattar de åtgärder som motionen föreslår. Centerpartiet har länge arbetat för
1146 ansvarsfull råmaterialutvinning, hållbar tillverkning och cirkulär ekonomi inom batteriproduktionen,
1147 vilket också är i linje med motionens förslag. Centerpartiet är tydliga i sitt engagemang för att
1148 Sverige ska vara en ledande aktör inom hållbar teknologi, och arbetar ständigt för att säkerställa
1149 hållbarhet och transparens i hela batterivärdekedjan.

1150 **1.42 Motion om ursprungsmärkning för att stoppa ohållbara** 1151 **kinesiska e-handlare**

1152 **Motionsskrivare:** Göran Agardh

1153

1154 Titel

1155 Motion om ursprungsmärkning för att stoppa ohållbara kinesiska e-handlare

1156 Gammalt motionsnummer

1157 Stockholms stad 32

1158 Medskrivare

1159 Staffan Ström, Anna Löfmarck, Peter Lowe, Anette Nordvall, Johan Duvdal, Lars Norén, Rune

1160 Thyselius, Kim Ekblom, Veronica Palmgren, Saad Gourrada, Helena Schmidt, Leni Philip, Sofia Jerneck

1161 Område

1162 Miljö

1163 **Brödtext**

1164 EU och Sverige överflödas av produkter från oseriösa e-handlare som inte följer EUs regler om
1165 registrering och innehåll. Somliga produkter kan vara direkt skadliga för konsumenterna och det bör
1166 snarast stoppas. Idag är vi alldeles för splittrade om var det lokala ansvaret ligger i Sverige. Det är
1167 flera olika myndigheters ansvar och inte sällan hamnar det mellan stolarna. På EU-nivå är det
1168 Europeiska kommissionen som övervakar att medlemsländerna implementerar och följer
1169 gemensamma regler för ursprungsmärkning. Konsumenterna har oftast ingen aning om var
1170 produkterna är tillverkade.

1171 **Att-satser**

1172 [1.42.1](#) att en myndighet (idag är det 4 olika) får övergripande mandat att förbjuda produkter som
1173 inte tydligt visar ursprung med minst 5-10 mm text (beroende på storlek av produkt). Inga
1174 förkortningar eller förvillande märkning (jämför CE=China Export!).

1175 [1.42.2](#) att e-handlare som Shein och Temu som ofta struntar i att ursprungsmärka sina varor,
1176 tvingas visa var de är tillverkade. Det skulle underlätta väsentligt för de konsument som vill
1177 köpa närproducerat och närodlat.

1178 **Distriktets yttrande**

1179 Distriktsstyrelsens svar:

1180 Det är problematiskt att produkter från tredjeland, i detta fall Kina inte lever upp till samma lagkrav
1181 som handlare inom EU, ändå kan ta sig in i så stora mängder till Sverige. Anledningen till detta är att
1182 vi har en tullfrihet på 150 euro så det kostar inget för konsumenter att göra beställningar online
1183 under dessa summor. Nu ser EU-kommissionen över att ta bort tullfriheten vilket vore en lösning.
1184 Däremot skulle det försvåra för handel utanför EU och göra det dyrare för privatpersoner att handla
1185 online.

1186 Andra partier såsom Liberalerna har öppnat upp för ett förbud mot e-handelsplattformarna Shein
1187 och Temu. Det tror vi är fel väg att gå då det snabbt kommer öppnas nya, liknande e-
1188 handelsplattformar och att det skulle vara ohållbart att hela tiden förbjuda dessa. Vi håller därför
1189 med motionärerna om att tillsynen måste öka och bli bättre.

1190 Det finns ingen gemensam europeisk lagstiftning kring ursprungsmärkning, utan det är upp till varje
1191 medlemsland att ta fram en sådan. I Sverige har vi krav på ursprungsmärkning för textilier men då
1192 tillsynen kring detta är uppdelad och knapp är lagen i detta fall verkkningslös.

1193 **1.43 Motion om e-handel från länder utanför EU**

1194 **Motionsskrivare:** Jacob Christman

1195

1196 **Titel**

1197 Motion om e-handel från länder utanför EU

1198 **Gammalt motionsnummer**

1199 Stockholms län 101

1200 **Medskrivare**

1201

1202 **Område**

1203 Miljö

1204 Brödtext

1205 Skor som innehåller över 200 gånger så höga halter av hormonstörande ftalater än vad som är
1206 tillåtet. Kepsar med dubbelt så höga halter av det cancerframkallande ämnet formaldehyd än den
1207 tillåtna gränsen. Detta har blivit vardag när direktköp via internet (så kallat privatimport) från länder
1208 utanför EU tillåts trots att det inte finns kontroller på innehållet. Så kallad "Dropshipping", när
1209 företaget du handlat via lägger ordern vidare och varan kommer direkt från fabrik till din brevlåda,
1210 ökar och när det inte finns någon som kontrollerar varan så blir det ofta inte bara fel på produkten
1211 utan den är rent av giftig och farlig för både dig och miljön.

1212
1213 E-handeln ökar varje år och med den ökar antalet hemsidor med varor som inte följer de europeiska
1214 kemikaliereglerna. Ett nordiskt tillsynsprojekt om E-handel som rapporterades 2020 visar att 78% av
1215 de kontrollerade produkterna som köpts direkt från företag utanför EU inte klarade kraven i de
1216 europeiska kemikaliereglerna. Detta problem är som störst vid köp av produkter i textil eller plast. En
1217 av anledningar till att problemet inte är lika stort inom elektronik är att EU:s Regulation
1218 "REGULATION (EU) 2019/1020 on market surveillance and compliance of products and amending
1219 Directive 2004/42/EC and Regulations (EC) No 765/2008 and (EU) No 305/2011" kräver att säljare
1220 utanför EU måste se till att det finns en EU-representant som tar ansvar för produkterna. Denna
1221 kontroll saknas idag på andra produkter så som kläder och leksaker.

1222
1223 Enligt kemikalieinspektionen så bör du, när du handlar leksaker, barnkläder eller annat på internet,
1224 ta reda på om varorna är tillverkade för att få säljas i EU. Då de i värsta fall kan vara varor som inte är
1225 tillverkade för EU och därför kan innehålla ämnen som kan skada hälsan och miljön. Trots detta så
1226 planerade 1 av 5 svenskar att köpa julklappar från kinesiska sajter (SVT 17 december 2024). När
1227 kinesiska företag så som till exempel Temu och Shein, som inte förhåller sig till EU:s kemikalie regler,
1228 växer på den svenska marknaden så skadar det inte bara de svenska företagen utan även det
1229 svenska folket och miljön.

1230

1231 Att-satser

1232 [1.43.1](#) att Centerpartiet verkar för att kravet på EU-representant ska gälla fler produkter som
1233 importeras från länder utanför EU.

1234 [1.43.2](#) att Centerpartiet verkar för att reglerna kring privatimport ses över i syfte att skydda svenska
1235 konsumenter.

1236 [1.43.3](#) att Centerpartiet verkar för att s.k. "Dropshipping" från länder utanför EU förbjuds.

1237 Distriktets yttrande

1238 Distriktsstyrelsen anser det viktigt att få bort oseriösa aktörer som inte följer EU-lagstiftning. Vi anser
1239 därav att motionen är viktigt och vill bifalla att-sats 2 och 3. Detta då det är konkreta förslag för att
1240 minska möjligheten för dessa oseriösa aktörer. Centerpartiet har varit pådrivande för hårdare krav
1241 på digitala plattformar och handelstjänster och dessa att-satser följer på ett bra sätt upp detta. Vi
1242 anser att att-sats 4 kan besvaras då Centerpartiet har vid flera tillfällen betonat vikten av att alla
1243 varor på den svenska marknaden ska uppfylla EU:s lagkrav. Vi avslår att-sats 1 då det är svårt att
1244 förstå vad att-satsen i praktiken skulle innebära..

1.44 Stärk skyddet för den inre marknaden mot olagliga och osäkra produkter från lågprisplattformar

Motionsskrivare: Gustaf Fritz

Titel

Stärk skyddet för den inre marknaden mot olagliga och osäkra produkter från lågprisplattformar

Gammalt motionsnummer

Stockholms län 99

Medskrivare

Olle Nykvist

Område

Miljö

Brödtext

Plattformar som Shein, Temu och Wish utnyttjar kryphål i den digitala handelns regelverk för att kringgå EU:s produktsäkerhetskrav och immaterialrättsliga skydd. Enligt EU-kommissionens senaste uppgifter uppskattas 30 % av alla varor som säljs via dessa plattformar vara piratkopior eller sakna CE-märkning, vilket direkt hotar konsumenters säkerhet och europeiska såväl som svenska företags konkurrenskraft. År 2024 importerades 4,6 miljarder lågvärdepaket till EU – varav 91 % kom från Kina – och en betydande del av dessa produkter strider mot unionsrättsliga krav. Det är bra att EU ställer höga krav på produkter som produceras inom unionen, men samma regler måste säkerställas för produkter från tredje land. Att en tredjedel av produkter från den typen av plattformar som säljs till EU är illegala påvisar en enorm utmaning för Europas tullmyndigheter och yttre gräns. Särskilt allvarligt är problemet med textilier och leksaker som innehåller förbjudna kemikalier (t.ex. PFAS) eller farliga smådelar. Svensk Konsumentverks undersökningar visar att 45 % av testerade produkter från dessa plattformar bryter mot svenska säkerhetsregler. Samtidigt drabbas innovativa svenska småföretag hårt av den orättvisa konkurrensen från piratkopior som säljs till bräckpriser

Att-satser

1.44.1 att Centerpartiet ska verka för att Sverige aktivt driver frågan om ett EU-förbud mot plattformar som upprepade gånger bryter mot unionsrättsliga produktsäkerhetskrav och immaterialrätt, samt att nationella resurser för tull- och konsumentkontroller stärks för att skydda svenska hushåll och företag.

Distriktets yttrande

Korrekt att sats: Centerpartiet ska verka för att Sverige aktivt driver frågan om ett EU-förbud mot plattformar som upprepade gånger bryter mot unionsrättsliga produktsäkerhetskrav och immaterialrätt, samt att nationella resurser för tull- och konsumentkontroller stärks för att skydda svenska hushåll och företag. Distriktsstyrelsen anser det viktigt att få bort oseriösa aktörer som inte följer EU-lagstiftning. Vi anser därav att motionen är viktigt och vill bifalla motionen. Detta då det är konkreta förslag för att minska möjligheten för dessa oseriösa aktörer. Centerpartiet har varit pådrivande för hårdare krav på digitala plattformar och handelstjänster och dessa att-satser följer på ett bra sätt upp detta.

1286	<u>1.45 Motion om framtida finansiering av utbyggnad och</u>
1287	<u>underhåll av sveriges VA.infratraktur</u>
1288	Motionsskrivare: Jacob Spangenberg
1289	
1290	Titel
1291	Motion om framtida finansiering av utbyggnad och underhåll av sveriges VA.infratraktur
1292	Gammalt motionsnummer
1293	Uppsala 20
1294	Medskrivare
1295	Inger Abrahamsson
1296	Område
1297	Miljö
1298	Brödtext
1299	Mellan 1950 och 1980 skedde en massiv utbyggnad av vatten och avloppsanläggningar i Sverige.
1300	Detta är att betrakta som en mycket stor miljöinsats och också en förutsättning för att hantera
1301	tillväxten av Sveriges tätorter. Anläggningarna har fortlöpande moderniserats och byggts ut för att
1302	kunna användas av medborgarna.
1303	I de större kommunerna med stark tillväxt i relativt stora städer och tätorter, går det att finansiera
1304	dessa utbyggnader genom det sk taxekollektivet. Detta betyder att VA-taxan kan finansiera såväl
1305	löpande verksamhet, som tillväxtinvesteringar. Tätheten av abonnenter, gör att man oftast kan
1306	finansiera utbyggnaden endast med mindre taxehöjningar.
1307	I flera kommuner med tillväxt men med större gleshet, finns det mycket stora investerings-
1308	utmaningar. I vår kommun Östhammars kommun, med 23000 invånare och 6 tätorter med stor
1309	landsbygd, finns inga som helst skalfördelar att vinna. Vår största tätort Östhammar, med strax
1310	under 5000 invånare, planerar just nu för utbyggnad av VA anläggningar för att möta framtiden.
1311	Eventuellt behövs även avsaltnings-anläggning för dricksvatten, samt även ett nytt
1312	avloppsreningsverk. Den samlade kostnaden för dessa investeringar är minst 1,5 md kronor, vilket
1313	inte är möjligt att hållbart finansiera för vare sig taxe- eller skattekollektivet i kommunen.
1314	Östhammars kommun är inte unik, utan detta läge finns i flera kommuner, vilket även
1315	branschorganisationen Svenskt Vatten påpekat.
1316	Den tidigare massiva utbyggnaden i Sveriges kommuner finansierades i huvudsak av statliga bidrag.
1317	För att kunna re-investera och bygga ut dagens VA är vi övertygade om att staten behöver satsa
1318	brett på denna viktiga miljöinsats för framtiden.
1319	Vi föreslår att staten ställer ut lånegarantier samt erbjuder stöd till kommunerna för att kunna
1320	genomföra dessa framtidssatsningar. En statlig lånegaranti minskar också risken för kommunerna,
1321	som under de kommande åren dessutom måste satsa rejält inom övriga välfärdsområden. Många
1322	mindre och medelstora kommuner bör även kunna erhålla kostnadsfri rådgivning från
1323	Naturvårdsverket och Sveriges Kommuner och Regioner SKR. Detta är en miljöinsats som måste
1324	prioriteras under lång tid framöver.
1325	Vi föreslår att Centerpartiet arbetar i enlighet med ovanstående förslag.
1326	

1327 Att-satser
1328 [1.45.1](#) att staten behöver finansiera underhåll och utbyggnad av VA anläggningar i hela Sverige.
1329 Detta är en viktig och angelägen miljöinsats.

1330 [1.45.2](#) att staten samarbetar med kommunerna, då dessa har ansvaret för genomförandet.

1331 Distriktets yttrande

1332 Distriktsstyrelsen delar motionärernas syn på VA-problematiken och anser att förslagen är bra.

1333 **1.46 Motion om utökade möjligheter att finansiera VA** 1334 **infrastrukturen**

1335 **Motionsskrivare:** Eva Koch

1336

1337 Titel

1338 Motion om utökade möjligheter att finansiera VA infrastrukturen

1339 Gammalt motionsnummer

1340 Stockholms stad 89

1341 Medskrivare

1342 Per Lagerstedt, Nils Lindstrand, Marianne Nord, Carolina Ramberg, Lena Sandström, Helena

1343 Schmidt, Anders Schüllerqvist

1344 Område

1345 Miljö

1346 Brödtext

1347 Stora delar av den svenska VA-infrastrukturen, anlades i mitten av 1900-talet skedde med statliga
1348 medfinansiering och har sedan dess förvaltats. Vi har därför haft förhållandevis låga VA-taxor då
1349 investeringstakten varit låg och att de tidiga investeringarna skrevs av snabbare än de förbrukades. I
1350 dagsläget får en kommun inte ta ut en högre vattentaxa än vad som behövs för att täcka löpande
1351 underhåll – de följer en självkostnadsprincip som regleras i vattentjänstlagen med bl.a. ett
1352 balanskrav på 3 år syftar till att det är dagens användare som ska finansiera VA infrastrukturen. Nu
1353 står vi med en stor underhållsskuld samtidigt som vi behöver ta höjd för de klimatanpassningar som
1354 de ökade antalet torka och skyfall ger upphov till.

1355 På senare tid drabbas många områden i Sverige av perioder med torka eller översvämningar. Det
1356 blev särskilt tydligt under de varma och torra åren som 2018 i framför allt sydöstra Sverige. Vattnet
1357 räcker inte till för samhällets alla olika behov. Därför behöver vi en differentierad taxa som ökar
1358 avgiften vid högre konsumtion, en prismekanism med syfte för att styra investeringar och
1359 konsumtionsmönster mot lägre vattenförbrukning.

1360 Vi har därför behov av att ändra vattentjänstlagen så att kommuner ska kunna ta ut en högre VA-
1361 taxa än vad självkostnadsprincipen tillåter. Vi måste också tillåta kommuner att utifrån taxorna
1362 fondera medel som tas in genom en höjd taxa. Dels för att möta dagens behov, dels för att en
1363 liknande underhållsskuld inte ska uppstå framöver.

1364 Att enbart höja taxorna skulle dock slå oproportionerligt hårt mot glesbefolkade kommuner på
1365 landsbygden där färre invånare och verksamheter ska bidra till VA-infrastrukturen. Därför är
1366 alternativa finansieringslösningar nödvändiga.

1367 Kommunerna har en central roll eftersom de ansvarar för fysisk planering av dagvattenhantering och
1368 vatten- och avloppssystem som behöver anpassas och underhållas
1369 Sverige, som land har förbundit sig att följa EU:s vattendirektiv och förordning om restaurering av
1370 natur, som även det omfattar hav och sötvatten.
1371 Det geopolitiska säkerhetsläget innebär krav på en allmänt ökad säkerhetsnivå för såväl IT-säkerhet
1372 som fysisk säkerhet.
1373 Därför bör statliga investeringsmedel kunna användas till säkerhets och klimatanpassningar och
1374 reinvesteringar. Dessa statliga investeringar bör framförallt specifikt riktas till de kommuner som
1375 har högst omkostnader per capita sett till VA-infrastrukturen.
1376 Därutöver bör vi öppna upp för externa investeringar. Kommuner som har vänt sig till externa eller
1377 privata investerare har fått avslag i Förvaltningsrätten.
1378 Såväl pensionskapitalet som privata investerare söker långsiktiga investeringar med lång och
1379 trygg avkastning skulle utgöra lämpliga samarbetspartners, men det kräver lagändringar och en
1380 förändrad syn på offentlig-privat samverkan i Sverige.
1381 En annan möjlig extern finansiering är genom att låta kommuner erbjuda framtagna åtgärdsplan för
1382 att rena sina vattenförekomster på en bidiversitetmarknad som biokrediter, där insatserna skulle
1383 bidra till restaurering av våra vattendrag och öka den ekologiska hållbarheten.
1384

1385 Att-satser

1386 [1.46.1](#) att Centerpartiet verkar för att ändra regleringen för VA avgiften för att säkerställa en
1387 långsiktig finansiering för VA utifrån principen att avgiften inte får innebära för stora lokala
1388 skillnader på grund av geografi eller demografi.

1389 [1.46.2](#) att Centerpartiet verkar för att fondering av medel måste tillåtas för både ny- och
1390 reinvesteringar.

1391 [1.46.3](#) att Centerpartiet verkar för att Riksdagen tar fram en nationell VA-infrastrukturplan med
1392 bäring på säkerhet och klimatanpassning.

1393 [1.46.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra extern finansiering av VA-infrastruktur.

1394 Distriktets yttrande

1395 Distriktsstyrelsens svar:

1396 Motionärerna lyfter här en stor och viktig fråga, VA-infrastrukturen, som ofta ignoreras i
1397 vardagsdebatten, tills dessa allvarliga problem uppstår som kräver omedelbar åtgärd. Som
1398 motionärerna skriver väntar också stora utmaningar framöver, med klimatförändringar och ökad
1399 översvämningsrisker bland annat. Redan idag vill Centerpartiet också att staten bidrar till
1400 kommunernas klimatanpassningar av Va-system. Det ser dock olika ut för olika kommuner som
1401 kommit olika långt i att åtgärda underhållsskuld och investeringsbehov.

1402 **1.47 VA-taxor – nationell översyn och finansieringsåtgärder**

1403 **Motionsskrivare:** Henrik Juhlin

1404

1405 Titel

1406 VA-taxor – nationell översyn och finansieringsåtgärder

1407 Gammalt motionsnummer
 1408 Stockholms län 97

1409 Medskrivare
 1410

1411 Område
 1412 Miljö

1413 Brödtext
 1414 Bakgrund
 1415 Sveriges kommunala vatten- och avloppsorganisationer (VA) står inför stora ekonomiska
 1416 utmaningar. På bara två år har VA-taxorna höjts med cirka 25 procent, och i vissa kommuner är
 1417 ökningen ännu större. Detta har lett till betydande skillnader mellan kommunerna, ibland över
 1418 400 procent i samma län. Prognoser pekar dessutom på att VA-taxan i genomsnitt kan behöva
 1419 fördubblas fram till år 2040 för att klara av investeringsbehoven.
 1420 Samtidigt är vatten och avlopp, trots höjningarna, fortfarande en förhållandevis liten del av
 1421 hushållens totala kostnader. Den kraftiga ökningen beror främst på höjda priser för el, material och
 1422 entreprenader, i kombination med behovet av att byta ut gammal infrastruktur och möta nya klimat-
 1423 och miljökrav. I en tid av klimatförändringar ställs dessutom högre krav på skydd mot
 1424 översvämningar och extrema väderhändelser, vilket ytterligare driver upp kostnaderna för VA-
 1425 organisationerna.
 1426

1427 Problemformulering
 1428 De snabba och kraftiga taxehöjningarna är inte nödvändigtvis en hållbar lösning på lång sikt. Dels
 1429 skapar de en ekonomisk belastning för många hushåll, dels leder skillnaderna i VA-taxor till orättvisa
 1430 villkor mellan olika kommuner. Dessutom saknar många VA-organisationer kostnadstäckning när de
 1431 ska finansiera nya ledningar, reningsverk och klimatanpassningsåtgärder för att möta exempelvis
 1432 stigande havsnivåer eller ökade skyfall.
 1433 Principen om att "förorenaren ska betala" är inte heller fullt ut implementerad, vilket innebär att
 1434 aktörer vars verksamhet kräver extra rening, som läkemedelsindustrin och försvarssektorn, inte
 1435 alltid bär sin del av kostnaderna. Detta försvårar ytterligare möjligheterna att finansiera en
 1436 långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning.
 1437

1438 Motivering
 1439 En nationell översyn av VA-taxorna är nödvändig för att minska de extrema skillnaderna mellan
 1440 kommunerna och skapa regelverk som tydligt tar hänsyn till både framtida investeringsbehov och
 1441 behovet av klimatanpassning. Genom att sätta tydligare krav på att de som bidrar till föroreningar
 1442 också står för renings- eller saneringskostnaderna, kan VA-organisationerna få hjälp med att
 1443 finansiera dyra anläggningar och uppgraderingar.
 1444 För att möta framtida behov har Svenskt Vatten presenterat flera förslag, och dessa måste vi i
 1445 Centerpartiet nu stå upp för. Exempelvis behövs förlängda balanskrav i Lagen om allmänna
 1446 vattentjänster (LAV), från tre år till minst tio år, för att möjliggöra långsiktiga investeringsplaner.
 1447 Möjligheten att fondera medel för ny- och reinvesteringar är också avgörande, liksom regeringens
 1448 arbete med ränteskatteavdrag för kommunala VA-bolag och utredningar av alternativa
 1449 finansieringsformer. Utan ett helhetsgrepp riskerar vi både föråldrad VA-infrastruktur och otillräcklig
 1450 klimatanpassning, vilket får stora konsekvenser för framtida generationer.
 1451

1452 **Att-satser**

1453 [1.47.1](#) att Centerpartiet verkar för att införa en nationell översyn av VA-taxorna, i syfte att skapa en
1454 mer enhetligt och rättvis modell över hela landet som samtidigt beaktar behoven av
1455 klimatanpassning.

1456 [1.47.2](#) att Centerpartiet verkar för att principen om "förorenaren ska betala" genomförs mer
1457 konsekvent, så att exempelvis läkemedelsindustrin och försvarsmakten tar ökat ansvar för
1458 rening och sanering.

1459 [1.47.3](#) att Centerpartiet verkar för att balanskravet i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV)
1460 ändras från tre år till minst tio år, för att VA-organisationerna ska kunna planera och
1461 finansiera långsiktiga investeringar.

1462 [1.47.4](#) att Centerpartiet verkar för att möjliggöra fondering av medel både för ny- och
1463 reinvesteringar i VA-infrastrukturen, så att utbytes- och klimatanpassningsarbetet kan
1464 bedrivas utan alltför kraftiga taxehöjningar.

1465 **Distriktets yttrande**

1466 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens problembeskrivning, inte minst gällande bristande
1467 underhåll och reinvesteringar samt hårda begränsningar av planeringsförmågan på grund av LAV
1468 som gör det svårt att planera för underhåll och leder till plötsliga prishopp. Det är också så att
1469 exempelvis försvarsmakten och läkemedelsföretag inte helt ut bär kostnaden de själva orsakar. Det
1470 är samtidigt så att kommunerna själva sitter på planmonopolet och VA-näten och därmed styr över
1471 stora delar av det som leder till kostnader. Det är lite otydligt vad motionären menar med en
1472 nationell översyn av VA-taxor, då detta är ett kommunalt ansvar och ett område där kommunerna
1473 har och bör ha stort eget ansvar. Men det är viktigt att ge kommunerna rätt verktyg för att kunna ta
1474 det ansvaret. Slutligen så är detta delvis redan frågor som partiet driver.

1475 **1.48 Återanvänd brukbart vatten, spara energi i tvättstugor.**

1476 **Motionsskrivare:** Åsa Janlöv

1477

1478 **Titel**

1479 Återanvänd brukbart vatten, spara energi i tvättstugor.

1480 **Gammalt motionsnummer**

1481 Stockholms stad 24

1482 **Medskrivare**

1483

1484 **Område**

1485 Miljö

1486 **Brödtext**

1487 Att sprida mikroplaster, slösa med brukbart vatten och då också onödig energi i tvättstugor som
1488 frekvent används i vår vardag, är inte bra eller förenligt med miljötänk vi i övrigt talar om och är inte
1489 i linje med miljökrav vi vill leva upp till idag.

1490

1491 Vattnet i tvättstugor kan renas från mikroplaster. Är vattnet tillräckligt rent från andra föroreningar

1492 kan det också återbrukas när tvättmaskinen behöver ta in nytt vatten igen. På så sätt får
1493 tvättmaskinen in redan uppvärmt vatten. Lösningar finns som kan spara mycket av det vatten som
1494 används i en tvättstuga och med detta då också energi.

1495
1496 Att samla mikroplaster som släpps ut vid tvätt av våra kläder, är något vi måste göra för att de inte
1497 ska nå ut till fiskarna i hav och sjö i slutändan, om vi inte vill äta fisk och skaldjur med mikroplast.
1498 Reningsverket kan inte ta bort mikroplaster så slam som blir gödsel innebär att mikroplast hamnar
1499 på jorden.

1500
1501 Världsnaturfonden, har visat att vi i genomsnitt får i oss 5 gram mikroplaster varje vecka, som
1502 motsvarar en tesked, eller ett kreditkort. På ett år motsvarar detta cirka ett kvarts kilo. Dessa små
1503 mikroplaster ackumuleras i viktiga organ, som hjärnan, hjärtat och lungorna.

1504
1505 Vi måste också ta vara på jordens resurser och inte slösa med vatten och som då inte ska ta mer
1506 energi för att värmas än nödvändigt.

1507
1508 Det finns lösningar så att befintliga tvättmaskiner inte behöver bytas ut. Ex vis med mindre boxar
1509 som kan sättas in i tvättstugor och som samtidigt sparar vatten, energi och filtrerar. Vilket kan bli
1510 upp till 70 procent minskning i vattenåtgång, upp till 30 procent energibesparing och upp till 90
1511 procent samlande av mikroplast i filter.

1512
1513 Bidrar till att koldioxidutsläpp från uppvärmningsprocess i reningsverk och vid produktion av
1514 dricksvatten på plats, minskas.

1515
1516 Allt detta medför bidrag till FN s hållbarhetsmål i artikel 6 för rent vatten och 13 för att bekämpa
1517 klimatförändringar.

1518
1519

1520 Att-satser

1521 [1.48.1](#) att Centerpartiet i miljöhänsyn och hållbarhet verkar för att föra fram obligatoriska
1522 lösningar som innebär att brukbart vatten vid tvätt kan återföras, spara energi och också
1523 samla utsläpp av mikroplast i tvättstugor.

1524 Distriktets yttrande

1525 Distriktsstyrelsens svar:

1526 Motionären lyfter en relevant fråga för att öka resurseffektivitet och minska miljöpå-verkan från
1527 tvättstugor. Det är inte mist relevant i relation till det arbete som anstår vad gäller upprustning av
1528 reningsverk.

1529 Som motionären nämner finns idag produkter på marknaden som kan cirkulera vatten i tvättstugor
1530 och minska utsläppen av mikroplaster. Projekt för detta ändamål har fått har bland annat fått
1531 investeringsstöd från EU och säljer idag sin produkt på mark-naden. Centerpartiet är positiva till
1532 detta och hoppas att fler föreningar väljer att in-stallera produkter som kan minska såväl
1533 energiprestanda som vattenförbrukning i sina bostäder. I anser det dock inte vara rätt att inför ett
1534 obligatorium, utan snarare bör mer flexibla och teknikneutrala metoder utvecklas på ett liknande
1535 sätt som krav för energiklass på nybyggnation.

1.49 Modernisera mätningen av vattenkvalitet vid badplatser

Motionsskrivare: Henrik Juhlin

Titel

Modernisera mätningen av vattenkvalitet vid badplatser

Gammalt motionsnummer

Stockholms län 6

Medskrivare

Område

Miljö

Brödtext

Bakgrund

Sverige har många attraktiva badplatser som lockar besökare från hela landet under sommarsäsongen. Att kunna garantera god vattenkvalitet är inte bara en fråga om ren badglädje, utan också en viktig folkhälsoaspekt. I dagsläget bygger dock mätningen av vattenkvalitet på föråldrade föreskrifter där provtagning måste ske manuellt på plats, vilket kan vara både tidskrävande och kostsamt för kommuner. Dessutom kan det fördröja upptäckten av utsläpp eller plötsliga förändringar i vattenkvaliteten.

Problemformulering

Nuvarande regelverk hindrar eller försvårar införandet av automatisk eller digital mätutrustning för kontinuerlig övervakning av badvatten. Detta innebär att man inte alltid hinner reagera snabbt på eventuella utsläpp eller andra hälsofarliga förändringar i vattnet. I värsta fall kan badgäster utsättas för smittsamma bakterier eller kemiska föroreningar innan något officiellt badförbud hinner utfärdas.

Motivering

Genom att tillåta och uppmuntra användning av automatiserade mätmetoder kan ansvariga myndigheter och kommuner upptäcka förändringar i vattenkvaliteten i realtid eller med betydligt kortare svarstider än i dag. Det skulle innebära ökad trygghet för badgäster och effektivare resursanvändning för kommunerna. Dessutom kan ny teknik ofta vara mer kostnadseffektiv på längre sikt. En modernisering av regelverket skulle därför gynna både folkhälsan och den kommunala ekonomin, samtidigt som det skapar större förtroende för vattentesternas pålitlighet.

Att-satser

[1.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att regelverket för mätning av vattenkvalitet vid badplatser moderniseras, så att automatisk avläsning kan användas.

Distriktets yttrande

Tack för motionen som belyser ett mycket viktigt ämne, att enkelt och snabbt kunna upptäcka och åtgärda brister i vattenkvalité oavsett om detta är i en dricksvattentäkt eller som motionären skriver på våra badplatser är viktigt inte minst ur ett folkhälsoperspektiv. Att då använda modern digital

1578 teknik för detta syfte tror vi både skulle spara tid och resurser. Det är ytterst kommunerna som har
1579 ansvaret för att mäta vattenkvalité på offentliga badplatser inom kommunen. En helt digitaliserad
1580 lösning tror vi initialt skulle innebära en betydande kostnad för kommunerna. Den praktiska nyttan
1581 av att kunna mäta vattenkvalité på badplatser med hjälp av digitala sensorer tror vi på sikt skulle
1582 kunna höja noggrannhet, snabba på processer och därmed även kunna sänka kostnader för
1583 kommunerna. Men då tekniken även skulle kunna användas till att upptäcka större utsläpp av
1584 förorenat vatten i våra floder och vattendrag tycker vi att motionen är bra även ur ett större
1585 perspektiv.